

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İSTANBUL EYÜPSULTAN BELEDİYESİ

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	10
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	10
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	10
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	11
6. DENETİM GÖRÜŞÜ.....	13
7. DENETİM BULGULARI.....	13
8. EKLER.....	57

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2022 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	3
Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri.....	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri.....	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	7
Tablo 8: Belediyeden Ruhsat Alma Zorunluluğu Bulunmayan İş Yerlerine Ait İlan ve Reklam Vergisi Beyanname Sayıları.....	41
Tablo 9: Belediyeden Ruhsat Alma Zorunluluğu Bulunmayan İş Yerlerine Ait Çevre Temizlik Vergisi Beyanname Sayıları.....	42
Tablo 10: Geçiş Hakkına Konu Taşınmazlara İlişkin Tarife	46
Tablo 11: Bütçe Emanetleri Hesabındaki Tutarların Kayıtlara Alınma Sırasına Göre Ödenmediğine İlişkin Bazı Örnekler.....	50

KISALTMALAR

AŞ	: Anonim Şirket
BEM-BİR-SEN	: Belediye ve Özel İdare Çalışanları Birliği Sendikası
İBB	: İstanbul Büyükşehir Belediyesi
KDV	: Katma Değer Vergisi
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
LPG	: Sıvılaştırılmış Petrol Gazı
LTD	: Limited
NO	: Numara
TL	: Türk Lirası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. İdarenin Mülkiyetinde, Yönetiminde veya Kullanımındaki Taşınmazların Cins Tashihi ve Envanter Çalışmalarının Tamamlanmaması ve Taşınmaz Muhasebe Bilgilerinin Güncellenmemesi
2. Diğer Kamu İdarelerince Belediyeye Tahsis Edilen Taşınmazların Tahsis İşlemlerine İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması
3. İdareye Bağışlanan ve Yol Bakım ve Onarımında Kullanılan Asfaltın Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması
4. Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Hatalı Ayrılması

B. Diğer Bulgular

1. Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının Borç Bakiyesi ile Birikmiş Amortismanlar Hesabının Alacak Bakiyesinin Denk Olmaması
2. İdareye Yapılan Taşıt Bağışının Bütçeye Gelir Kaydedilmesi
3. İlk Madde ve Malzemeler Hesabına Kaydedilen Varlıkların Çıkış İşlemlerinin Sadece Yıl Sonlarında Yapılması
4. Taşınmaz Satışlarına Yönelik Hazırlanan Şartnamelerde Rekabeti Engelleyici Düzenlemelerin Bulunması
5. İdareye Tahsisli Taşınmazın Spor Kulübüne Kullandırılması
6. Aralarında Doğal Bir Bağlantı Bulunmadığı Halde Mal Alımı ile Yapım İşinin Bir Arada İhale Edilmesi
7. Ecrimisil Uygulamasının Sürekli Hale Gelmesi
8. İdarenin Taşınmazlarından Bazılarının Pazarlık Usulüyle Kiraya Verilmesi
9. Gecekondu Fonunda Yer Alan Tutarların Mevzuatında Belirtilen Amaca Aykırı Olarak İdarenin Diğer Harcamalarında Kullanılması

10. Bazı Binalarda Emlak Vergisinin Hesabında Kalorifer ve Klima Farklarının Vergi Değerine İlave Edilmemesi
11. Bazı İş Yerlerine Emlak Vergisi Tahakkukunun Mesken Üzerinden Yapılması
12. İdareden Ruhsat Alma Zorunluluğu Bulunmayan İş Yerlerine İlan ve Reklam Vergisi ile Çevre Temizlik Vergisi Mükellefiyetinin Kurulmaması
13. Bazı İş Yerleri İçin Eğlence Vergisi Mükellefiyeti Kurulmaması
14. Bazı İşletmelerin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmaksızın Faaliyette Bulunması
15. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Belirlenmemesi Nedeniyle Herhangi Bir Tahsilatın Yapılmaması
16. Birleştirilmiş Veriler Defterinin Sayıştaya Zamanında Verilmemesi
17. Bütçe Emanetleri Hesabında Kayıtlı Tutarların Muhasebe Kayıtlarına Alındığı Sıraya Göre Ödenmemesi
18. Hayvan Bakımevlerinin Kurulmaması
19. Sosyal Denge Sözleşmesine Mevzuatında Belirtilenin Dışındaki Konularla İlgili Hükümlerin Konulması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Eyüpsultan Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Eyüpsultan Belediyesinin karar organı olan Eyüpsultan Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 38 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Eyüpsultan Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 4 birim belirlenmiştir. Bunlar Teftiş Kurulu Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, İç Denetim Birimi, Özel Kalem Müdürlüğü'dür. Başkana bağlı memurlar arasından atanan 4 başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından atanan 2 başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 24 hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	917	279
Sözleşmeli Personel	-	94
Kadrolu İşçi	450	27
Geçici İşçi	-	-
Toplam	1367	400
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	2179

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu toplam 3 şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Eyüpsultan Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Eyüpsultan Belediyesinin 2022 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2022 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Giderin Türü	Geçen Yılandan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Ek Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)
1	Personel Giderleri	-	60.298.594,71	-	20.999.278,26	81.297.872,97	77.851.469,24	3.446.403,73
2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	-	12.673.861,02	-	(974.141,17)	11.699.719,85	10.347.971,10	1.351.748,75
3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	6.053.830,76	490.353.790,84	164.900.000,00	181.728.756,17	843.036.377,77	827.872.108,36	9.525.763,15
4	Faiz Giderleri	-	5.500.000,00	-	(2.265.001,00)	3.234.999,00	2.230.412,27	1.004.586,73
5	Cari Transferler	-	34.540.256,23	7.900.000,00	42.258.586,17	84.698.842,40	82.978.304,51	1.720.537,89
6	Sermaye Giderleri	9.573.609,10	146.749.000,00	617.200.000,00	23.137.018,77	796.659.627,87	786.884.187,14	1.377.595,82
7	Sermaye Transferleri	-	-	-	-	-	-	-
9	Yedek Ödenek	-	49.884.497,20	215.000.000,00	(264.884.497,20)	-	-	-
Toplam		15.627.439,86	800.000.000,00	1.005.000.000,00	0,00	1.820.627.439,86	1.788.164.452,62	18.426.636,07

Eyüpsultan Belediyesinin 2022 mali yılı bütçesi ile 800.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup önceki yıldan devreden 15.627.439,86 TL ve yıl içinde eklenecek 1.005.000.000,00 TL ödenekle birlikte 2022 yılı ödenek toplamı 1.820.627.439,86 TL olmuştur. Yıl içinde 1.788.164.452,62 TL bütçe gideri yapılmış, 18.426.636,07 TL ödenek iptal edilmiştir ve 2023 yılına 14.036.351,17 TL ödenek devredilmiştir.

Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Ek Ödenek (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01-Vergi Gelirleri	162.022.945,02	-	247.027.684,42	143.748,84	246.883.935,58	152,37
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	137.516.529,15	-	164.463.670,53	453.967,83	164.009.702,70	119,26
04-Alınan Bağış ve Yardımlar	95.228.922,63	-	21.745.613,30	0,00	21.745.613,30	22,83
05-Diğer Gelirler	216.126.442,70	-	408.478.745,88	13.688,66	408.465.057,22	188,99
06-Sermaye Gelirleri	206.105.160,50	1.005.000.000,00	1.257.658.722,26	0,00	1.257.658.722,26	103,84

09-Red ve İadeler	(2.000.000,00)	-	-	-	-	-
Toplam	815.000.000,00	1.005.000.000,00	2.099.374.436,39	611.405,33	2.098.763.031,06	115,31

Buna göre 2022 yılında net bütçe geliri %115,31 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri %152,37 ve teşebbüs ve mülkiyet gelirleri %119,26 Alınan Bağış ve Yardımlar %22,83, diğer gelirler %188,99, sermaye gelirleri ise %103,84 oranında gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe Ödeneği (TL)	Ek ödenek (TL)	Toplam Bütçe (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01-Personel Giderleri	60.298.594,71	-	60.298.594,71	77.851.469,24	129,10
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	12.673.861,02	-	12.673.861,02	10.347.971,10	81,64
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	496.407.621,60	164.900.000,00	655.253.790,84	827.872.108,36	126,34
04- Faiz Gideri	5.500.000,00	-	5.500.000,00	2.230.412,27	40,55
05-Cari Transferler	34.540.256,23	7.900.000,00	42.440.256,23	82.978.304,51	195,51
06-Sermaye Giderleri	156.322.609,10	617.200.000,00	763.949.000,00	786.884.187,14	103,00
07-Sermaye Transferleri	-	-	-	-	-
08-Borç Verme	-	-	-	-	-
09-Yedek Ödenekler	49.884.497,20	215.000.000,00	264.884.497,20		-
Toplam	815.627.439,86	1.005.000.000,00	1.805.000.000,00	1.788.164.452,62	99,06

Buna göre 2022 yılında bütçe giderleri %99,06 seviyesinde gerçekleşmiştir. 6.053.830,76 TL'si 2021 yılından devreden ödenek olmak üzere toplam 655.253.790,84 TL olarak belirlenen mal ve hizmet alım giderleri %126,34 seviyesinde, 9.573.609,10 TL'si 2021 yılından devreden olmak üzere toplam 763.949.000,00 TL olarak belirlenen sermaye giderleri %103 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2021 yılının 2020 yılına, 2022 yılının 2021 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2020 Yılı (TL) (A)	2021 Yılı (TL) (B)	2022 Yılı (TL) (C)	2021-2020 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2022-2021 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	118.310.252,93	149.922.488,34	247.027.684,42	26,71	64,77
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	84.229.324,23	102.411.519,39	164.463.670,53	21,58	60,59
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	817.202,97	16.710.084,33	21.745.613,30	1944,79	30,13
Diğer Gelirler	146.553.702,10	212.865.207,50	408.478.745,88	45,24	91,89
Sermaye Gelirleri	4.425.423,00	69.260.606,50	1.257.658.722,26	1465,06	1715,83
Toplam	354.335.905,23	551.169.906,06	2.099.374.436,39	55,55	280,89
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	734.699,60	8.000.709,90	611.405,33	988,97	(92,35)
Net Toplam	353.601.205,63	543.169.196,16	2.098.763.031,06	53,61	286,39

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2022 yılında gelirler bir önceki yıla göre 1.555.593.834,90 TL'lik (%286,39) artış göstermiştir. Bu çerçevede; vergi gelirlerinde 97.105.196,08 TL (%64,77), teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 62.052.151,14 TL (%60,59), alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde 5.035.528,97 TL (%30,13) ,diğer gelirlerde 195.613.538,38 TL (%91,89) ve sermaye gelirlerinde 1.188.398.115,76 TL (%1.715,83) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur. Söz konusu artışlar vergi gelirlerinde rayiç değerlerden, diğer gelirlerde merkezi idare vergi gelirlerinden alınan paylardan, sermaye gelirlerinde ise arsa satışlarından kaynaklanmıştır.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2020 Yılı (TL) (A)	2021 Yılı (TL) (B)	2022 Yılı (TL) (C)	2021-2020 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2022-2021 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	38.851.134,94	46.994.549,64	77.851.469,24	20,96	65,66

SGK Devlet Prim Giderleri	5.326.888,69	6.203.521,61	10.347.971,10	16,45	66,80
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	302.058.661,58	393.151.881,81	827.872.108,36	30,15	110,57
Faiz Giderleri	5.516.636,11	4.489.471,82	2.230.412,27	(18,61)	(50,31)
Cari Transferler	24.967.923,72	24.975.205,26	82.978.304,51	0,029	232,24
Sermaye Giderleri	86.578.849,32	152.887.570,64	786.884.187,14	76,58	414,68
Toplam	463.300.094,36	628.702.200,78	1.788.164.452,62	35,7	184,42

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2022 yılında bir önceki yıla göre 1.159.462.251,84 TL (%184,42) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2022 yılında personel giderlerinin 30.856.919,60 TL (%65,66), sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin 4.144.449,49 TL (%66,80) arttığı görülmektedir. Mal ve hizmet alım giderlerinde 434.720.226,55 TL'lik (%110,57), faiz giderlerinde 2.259.059,55 TL (%50,31) azalış, cari transferlerde 58.003.099,25 TL (%232,24) ve sermaye giderlerinde 633.996.616,50 TL'lik (%414,68) artış olmuştur.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2022 yılı Faaliyet Gideri 1.280.624.441,01 TL, Faaliyet Geliri 5.199.113.146,64 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 3.918.488.705,63 TL olarak gerçekleşmiştir.

Eyüpsultan Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Vergi Kimlik Numarası	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Esbaş Eyüpsultan Belediyesi Tanzim Satış Hiz. San. Tic. AŞ	3830044987	17.000.000,00	17.000.000,00	100
2	Estur Eyüpsultan Belediyesi Organizasyon Gay. Yat. İnsan Kay. San. Tic. AŞ	3840526502	1.465.000,00	1.465.000,00	100
3	Esyapı Eyüpsultan Belediyesi Yapı İşleri Ltd. Şti.	0481377501	7.297.500,00	7.297.500,00	100

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Eyüpsultan Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
  - 1) Bilanço
  - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
  - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
  - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
  - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

- 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
- 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
- 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

---

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri

de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Kurumun muhasebe ve mali işlemleri ile mali raporlarının güvenilirliği, büyük ölçüde etkili bir iç kontrol sisteminin varlığına bağlıdır. Bunun için de, öncelikle, 5018 sayılı Kamu Mali Kontrol ve Yönetimi Kanunu gereğince, bu Kanun'a tabi kurumların, iç kontrol amacına yönelik gerekli düzenlemeleri yapmaları gerekmektedir. Bu amaçla, iç kontrol ve iç denetim birimlerinin oluşturulması, kontrol faaliyetlerinin yürütülmesi, iç denetim faaliyetleri ve denetim sonuçlarının değerlendirilmesi, bilişim sisteminin güvenilirliği için gerekli tedbirlerin alınması, mali işlem süreçleriyle ilgili olarak her türlü bilgi iletişiminin kolaylıkla sağlanması, üst yönetimce de kontrol faaliyetlerinin izlenmesi ve desteklenmesi büyük önem kazanmaktadır.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde

bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla düzenlemeler yapılmıştır.

Bu kapsamda İdarenin iç kontrol sistemi değerlendirilmiştir. Buna göre:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar açıkça ifade edilmiştir. Yetki devirleri ve sınırları yazılı olarak belirlenmiş ve personele duyurulmuştur. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası yazılı hale getirilmemiştir. Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir. İdarede Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları kapsamında personele "Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesi" imzalatılmıştır.

Risk Değerlendirme Standartları

2020-2024 yıllarını kapsayan Stratejik Plan İdarenin kendi birimleri ve personelinin katkılarıyla içerik olarak mevzuata uygun olarak hazırlanmış ve İdarenin internet sayfasında yayımlanmıştır. İdare performans programı içerik olarak Kurumun yürüteceği faaliyetler ile bunların kaynak ihtiyacını, amaç, hedef ve performans göstergelerini içerecek şekilde mevzuata uygun olarak hazırlanmış ve yayımlanmıştır. İdarenin amaç ve hedeflerine yönelik risklerin tespiti ve yönetimi için "Risk Yönetim Prosedürü oluşturulmuştur. Karşılaşılabilecek riskler süreç bazlı olarak belirlenmiş ve kurum risk envanteri oluşturulmuştur.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare birimlerinin tüm ana faaliyetlerine yönelik süreç tanımlama formları ve iş akış şemaları hazırlanmıştır. İdare tarafından yapılan görevlendirmelerde "görevler ayrılığı" ilkesi dikkate alınmaktadır. Risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ile sorumlular belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uygun olarak kurulmuş olup İdarece hazırlanan Ön Mali Kontrol İşlemleri

Yönergesine göre yürütülmektedir.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare Faaliyet Raporunun mali bilgiler başlığı altında bütçe hedef ve gerçekleştirmeleri ile meydana gelen sapmaların nedenlerine yer verilmemiştir. İdare Faaliyet Raporunda, idarenin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetleri ile sonuçlarına yer verilmiştir. Faaliyet Raporu İdarenin internet sayfasında yer almaktadır. 2021-2022 yıllarını kapsayan Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmış ve İdarenin internet sayfasında yayımlanmıştır.

İzleme Standartları

İdarede İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu üst yöneticinin onayı ile görevlendirilmiştir. İdare birimleri tarafından iç kontrol sistemi yılda en az bir kez değerlendirilmektedir. İdare için 3 iç denetçi kadrosu öngörülmüş olup, bu kadrolardan 1'i doludur. İç denetim birimi tarafından iç kontrol sistemine ilişkin yapılmış herhangi bir denetim ve raporlama çalışması bulunmamaktadır. İdare Faaliyet Raporunda üst yönetici olan Belediye Başkanı ile Mali Hizmetler Müdürünün iç kontrol güvence beyanı bulunmaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

İstanbul Eyüpsultan Belediyesinin 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İdarenin Mülkiyetinde, Yönetiminde veya Kullanımındaki Taşınmazların Cins Tashihi ve Envanter Çalışmalarının Tamamlanmaması ve Taşınmaz Muhasebe Bilgilerinin Güncellenmemesi

İdare taşınmazlarının cins tashihi ve envanter çalışmalarının tamamlanmadığı ve bunlara bağlı olarak da muhasebe bilgilerinin güncellenemediği görülmüştür.

Taşınmazların yönetimi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44, 45, 47 ve 60'ıncı maddelerinde düzenlenmiştir. Hazine ve Maliye Bakanlığınca; 5018 sayılı Kanun'un 44, 45 ve 60'ıncı maddelerine dayanılarak Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmallерinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek üzere Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik çıkarılmıştır.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in 1'inci maddesinde, Yönetmelik'in amacının; genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile bu idarelere bağlı ve Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmal cetvellerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemek olduğu belirtilmiş ve Yönetmelik'in diğer maddelerinde kamu idarelerinin tasarrufunda bulunan taşınmazların kaydına ve buna ilişkin cetvellerin tutulmasına ilişkin usul ve esaslar ile bu işlerle ilgili görev, yetki ve sorumluluklar belirlenmiştir.

Yönetmelik'in "Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5'inci maddesine göre;

Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri; kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınması olup kayıtların belgeye dayanması esastır. "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazlar maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenler ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınacaktır.

Taşınmazların rayiç değeri; maliki kamu idaresince, başka bir kamu idaresinin yönetiminde veya kullanımında olanlar ise bu idarelerce tespit edilecek ve taşınmazların kayıtlara alınan değeri, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre güncellenecektir. Ayrıca kayıt işlemleri, taşınmaz giriş ve çıkış kayıtlarının tutulması ve ilgili cetvellere kaydedilmesi süreçlerini kapsamaktadır.

Yönetmelik'in "Cins tashihlerinin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesine göre:

Kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınacak olup kamu idareleri taşınmazların cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yapacaklardır. Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük, kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihine ilişkin gerekli belgeler ile buna ilişkin malî yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanacaktır.

Diğer yandan, aynı Yönetmelik'in geçici 1'inci maddesinde de, tüm bu taşınmaz kayıt işlemlerinin 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanması gerektiği ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtildiği üzere, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümleri gereğince; taşınmazların mevzuatında belirtilen şekilde kayda esas değerlerinin tespit edilmesi ve muhasebe bilgilerinin güncellenmesi, her bir taşınmaz için cins tashihi işlemlerinin yapılması, taşınmaz icmal cetvellerinin konsolide edilmesi, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği gereği taşınmazların mali tablolarda gösterilmesi ve tüm bu taşınmaz kayıt işlemlerinin 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanması gerekmektedir.

Eyüpsultan Tapu Müdürlüğünden alınan, İdare mülkiyetindeki taşınmazları gösterir liste ile İdarede mevcut taşınmaz listesinin karşılaştırılması sonucunda, taşınmaz envanterinin güncel durumu yansıtmadığı görülmüştür. Bu durum envanter işlemlerinin tamamlanmadığını ortaya koymaktadır.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, ilgili müdürlük tarafından 5018 sayılı Kanun ve ilgili Yönetmelik kapsamında İdare taşınmazlarının envanter çalışmalarının yapıldığı ve İdare kayıtları ile tapu kayıtlarının uyumlu hale getirildiği; ancak ihdas, tevhit, hibe, satış, devir gibi İdare birimlerince yapılan işlemlerin tapu kayıtlarına yansımalarının zaman alması nedeniyle, İdare kayıtları ile tapu kayıtları arasında anlık farklılıkların oluşabildiği, envanter kayıtlarının düzenli olarak güncellenerek bu farklılıkların süreç içerisinde giderildiği ifade edilmiş ve konuya ilişkin örnek verilmiştir. Ayrıca taşınmazların muhasebe bilgilerinin 2023 yılı içerisinde güncellendiği ifade edilmiştir.

İdare tarafından her ne kadar İdare kayıtları ile tapu kayıtları arasındaki farklılıkların süreç içerisinde giderildiği ifade edilmiş olsa da, Tapu Müdürlüğü'nden alınan bilgilere göre

31.12.2022 tarihi itibarıyla İdarenin mülkiyetinde bulunan 1106 adet taşınmaz söz konusu iken, Emlak ve İstimlak Müdürlüğü kayıtlarında bu sayı 1246 olarak görülmektedir. Bu durum envanter çalışmalarının sağlıklı bir şekilde yürütülmediğini ortaya koymaktadır. Diğer yandan, taşınmazların muhasebe kayıtlarının 2023 yılında güncellendiği ifade edilmiş olsa da, konuya ilişkin kanıtlayıcı herhangi bir belge tarafımıza sunulmamıştır.

Sonuç olarak, taşınmaz cins tashihi ve envanter çalışmalarının tamamlanmaması nedeniyle İdarenin 2022 yılı bilançosunda 25-Maddi Duran Varlık Hesap Grubu hatalı olarak yer almıştır.

BULGU 2: Diğer Kamu İdarelerince Belediyeye Tahsis Edilen Taşınmazların Tahsis İşlemlerine İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

Diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca İdareye tahsis edilen taşınmazların muhasebe kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25-Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubunda "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 187'nci maddesinde;

Tahsis edilen taşınmazlardan, Hazineye ait olanların milli emlak birimlerince, diğer kamu idarelerine ait olanların ise yetkili birimlerce muhasebe birimlerine bildirilerek gerekli kayıtların yapılacağı; kamu idaresinin mülkiyetinde olan taşınmazların, bunlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenlerin ve kamu idarelerince tahsisli olarak kullanılanların yardımcı hesaplar itibarıyla izleneceği; taşınmazların tahsisinin kaldırılmasına karar verilmesi halinde taşınmazı tahsis eden idare ile taşınmazın tahsis edildiği idarenin muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimleri tarafından tahsise ilişkin muhasebe kayıtlarının kapatılacağı ifade edilmiştir.

Diğer yandan, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 252-Binalar Hesabına ilişkin "Hesabın işleyişi" başlıklı 193'üncü maddesine göre; tahsise konu edilen binalar tahsis edilen kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden bu hesaba borç, 500-Net Değer Hesabına alacak kaydedilecektir. Ayrıca, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarı da 500-Net Değer Hesabına borç, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedilmek suretiyle muhasebeleştirilecektir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri gereği İdareye tahsisi yapılan taşınmazların muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden 252-Binalar Hesabına borç ve 500-Net Değer

Hesabına alacak, ayrılmış amortisman tutarının 500- Net Değer Hesabına borç, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir.

Aynı Yönetmelik'te, 250-Arazi ve Arsalar Hesabı ile 251-Yeraltı ve Yer Üstü Düzenleri Hesabı için de benzer düzenlemeler bulunmaktadır.

İdarenin taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde; 2022 yılı içerisinde İdareye tahsis edilen ve toplam değeri İdare tarafından 53.544.802,63 TL olarak belirlenen 1 adet arsa ve 1 adet spor alanı için yukarıda açıklanan muhasebe kayıtlarının yapılmadığı ve bu nedenle tahsisli taşınmazların bilgisinin mali tablolarda yer almadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, diğer kamu idarelerince tahsis edilen taşınmazlara ilişkin muhasebe kayıtlarının 2022 yılı içerisinde yapıldığı ifade edilmiş olsa da, konuya ilişkin kanıtlayıcı herhangi bir belge tarafımıza gönderilmemiştir.

Diğer yandan, denetim dönemi içerisinde tarafımızca talep edilerek temin edilen taşınmaz tahsislerine ilişkin 24.01.2023 tarihli ve 513 yevmiye numaralı Muhasebe İşlem Fişinde, 2022 yılı içerisinde İdareye tahsis edilen ve bulgu konusu yapılan Güzeltepe Mahallesi 596 ada 1 parselde yer alan arsa ile İslambey Mahallesi 56 ada 128 parselde yer alan spor alanına ilişkin muhasebe kayıtlarının yapıldığı anlaşılmıştır.

Sonuç olarak, söz konusu muhasebeleştirme işlemlerinin yılında yapılmaması nedeniyle, İdarenin 2022 yılı bilançosunda 250-Arazi ve Arsalar Hesabı 5.049.260,60 TL, 252-Binalar Hesabı 48.495.542,03 TL hatalı tutarla yer almıştır.

BULGU 3: İdareye Bağışlanan ve Yol Bakım ve Onarımında Kullanılan Asfaltın Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması

İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi tarafından alınan karar uyarınca ilçe belediyelerinin sorumluluğundaki yolların bakımında ve onarımında kullanılmak üzere İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) tarafından yapılan ve İdarece bu amaçla kullanılan asfalt hibesinin teslim alındığında stok ve gelir hesaplarına kaydedilmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun tanımlar başlıklı üçüncü maddesinde alınan bağış ve yardımların kamu geliri olduğu ifade edilmiş olup 40'ıncı maddesinde ise kamu idarelerine yapılan her türlü bağış ve yardımın gelir kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Taşınırın kaydı" başlıklı 12'nci maddesinde, kamu idarelerince bütün taşınırın ve bunlara ilişkin işlemlerin kayıt altına alınmasının esas olduğu belirtilmiş ve önceki yıllardan devren gelen taşınır ile içinde bulunulan yılda herhangi bir şekilde edinilen veya elden çıkarılan taşınırın miktar ve değer olarak kayıtlarda yer alması gerektiği; Yönetmelik'in 13'üncü maddesinde ise taşınır giriş ve çıkışlarının Taşınır İşlem Fişine dayanılarak yapılacağı, bağış ve yardım yoluyla edinilen taşınırın bağış ve yardımda bulunan tarafından ispat edici bir belge ile değeri belirtilmiş ise bu değer üzerinden kayıtlara alınacağı belirtilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Bağış ve yardımlar" başlıklı 17'nci maddesinde de; alınan her türlü bağış ve yardımların gelir kaydedileceği, alınan şartlı bağış ve yardımların, üst yöneticinin onayı ile gelir bütçesinde bağış ve yardımlar bölümüne gelir yazılacağı ve gider bütçesinde bu hizmetin ödeneği varsa bu ödenğe ekleneceği, yoksa bütçede öngörülen tertibe ödenek yazılarak tahsis amacına uygun harcanacağı;

Yönetmelik'in 15-Stoklar hesap grubu ile ilgili 114'üncü maddesinde;

Bağış veya hibe olarak edinilen stokların varsa bilinen değeri, yoksa ilgili mevzuatına göre değerlemesi yapıldıktan sonra tespit edilen değeri üzerinden hesaplara alınacağı,

150- İlk Madde ve Malzemeler Hesabının niteliğine ilişkin 115'inci maddesinde; bu hesabın, kurumlarca satılmak, üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilen ilk madde ve malzeme, yarı mamul, mamul, ticari mal, artık ve hurda gibi bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tüketilecek veya paraya çevrilecek varlıkların izlenmesi için kullanılacağı,

150-İlk Madde ve Malzemeler Hesabının işleyişine ilişkin 116'ncı maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a/2) alt bendinde; bağış ve yardım şeklinde bedelsiz olarak edinilen stokların tespit edilen değerleri üzerinden bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedileceği,

İfade edilmiştir.

Yine söz konusu Yönetmelik'in 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının niteliğine ilişkin 204'üncü maddesinde bu hesabın, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer

hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, İBB tarafından 16.06.2022 tarihli ve 855 sayılı Meclis Kararı uyarınca yapılan ve İdarece 05.07.2022 tarihli ve 102 sayılı Meclis Kararı ile kabul edilen 6.637.251,65 TL bedelli asfalt hibesinin 600-Gelirler Hesabına kaydedilmediği tespit edilmiştir.

İdarenin Fen İşleri Müdürlüğünden alınan bilgilere göre; 5.485 ton ve 6.637.251,65 TL bedelli hibe asfaltın hali hazırda devam eden asfalt kaplama işi kapsamında serildiği ifade edilmiştir. Söz konusu hibe asfalt teslim alındığında muhasebe kayıtlarına alınmamakla birlikte, hali hazırda yürütülen asfalt kaplama işine iş artışı yapılarak dâhil edildiğinden dolayı bu kısım idarenin varlık hesaplarına 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı vasıtasıyla dâhil olmuştur.

Hibe asfalt, İdare tarafından kabul edildiği zaman 150-İlk Madde ve Malzemeler Hesabının borcu karşılığında 600-Gelirler Hesabının alacağına kaydedilerek muhasebeleştirilmesi daha sonra söz konusu asfaltın serim aşamasında serilen kısım kadar stok hesabından çıkış yapılarak 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının borcuna kaydedilmesi gerekmektedir. Ancak İdare tarafından söz konusu kayıtlar gerçekleştirilmemiştir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, gelecek dönemlerde hibe alınacak asfalt ile ilgili olarak bulguda belirtildiği şekilde işlem yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, yukarıda belirtilen işlemlerin yılında gerçekleştirilmemesi nedeniyle, İdarenin 2022 yılı faaliyet sonuçları tablosunda 600-Gelirler Hesabı 6.637.251,65 TL eksik tutarla yer almıştır.

BULGU 4: Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Hatalı Ayrılması

İdare tarafından, muhasebenin temel kavramlarından olan ihtiyatlılık ve dönemsellik kavramı gereği sürekli işçiler ile Belediye şirketinden temin edilen işçilere ilişkin olarak ayrılması gereken kıdem tazminatı karşılıklarının hatalı ayrıldığı görülmüştür.

Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımları Kapsamında İstihdam Edilen İşçilerin Kıdem Tazminatlarının Ödenmesi Hakkında Yönetmelik'in "Ödeme usulü" başlıklı 8'inci maddesinde, 4734 sayılı Kanun'un 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında alt işveren tarafından çalıştırılan işçilerin bu Yönetmelik hükümlerine göre tespit edilen sürelerle ilişkin kıdem tazminatlarının, ilgili kamu

kurum veya kuruluşunca mülga 1475 sayılı Kanun'un yürürlükte olan 14'üncü maddesi kapsamında ödeneceği ifade edilmiştir.

Diğer yandan, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Temel kavramlar" başlıklı 5'inci maddesinde, dönemsellik kavramı; *"kamu idarelerinin faaliyetleri, belirli dönemlerde raporlanır ve her dönemin faaliyet sonuçları diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanır."* şeklinde, ihtiyatlılık kavramı ise; *"muhasebe uygulamasında muhtemel risklere ve olaylara karşı bu Yönetmelik'te belirtilen durumlarda karşılık ayrılır."* şeklinde tanımlanmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 330'uncu maddesinde, mevzuat hükümlerine göre ayrılacak uzun vadeli kıdem tazminatı karşılıklarının bu hesaba kaydedileceği; "Hesabın işleyişi" başlıklı 331'inci maddesinde ise, hesaplanan kıdem tazminatı karşılıklarının 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak, 630-Giderler Hesabına borç kaydedileceği ve vadeleri bir yılın altına düşen kıdem tazminatı karşılıklarının ise 472-Kıdem Tazminatı Hesabına borç, 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Mezkûr Yönetmelik'in 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 281'inci maddesinde de, bu hesabın mevzuat hükümlerine göre ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatı karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; 2023 yılında emekli olacak personelin toplam kıdem tazminatının 8.121.197,66 TL olarak hesaplandığı; ancak yılsonu bilançosunda 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının 30.180.000,00 TL, 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının 36.100.000,00 TL olarak görüldüğü; ancak, 2022 yılsonu itibari ile kadrolu ve Belediye şirket işçilerinin toplam kıdem tazminatı karşılıklarının 207.468.149,37 TL ve toplam kıdem tazminatı tutarının 2022 yılına isabet eden kısmının ise 33.908.426,00 TL olduğu, İdare tarafından kıdem tazminatı karşılığı olarak yılsonunda 630-Giderler Hesabına 45.432.457,46 TL kayıt yapıldığı görülmüştür.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, İnsan Kaynakları Müdürlüğü tarafından her sene sonunda gelecek yıllara ait kıdem tazminatı karşılıklarının ayrıldığı ifade edilmiş olsa da, İdare bilançosunda 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı ile 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında yer alan tutarlar, fiili durumu yansıtmamaktadır. İdare tarafından her yıl sonunda gerek kadrolu işçiler için, gerekse belediye şirketinde istihdam

edilen işçiler için uzun vadeli kıdem tazminatı karşılığının ayrılması, bu işçilerden gelecek yıl içerisinde emekli olacaklar için ayrılan kıdem tazminatı karşılıklarının kısa vadeli kıdem tazminatı karşılığı olarak ilgili hesaplara alınması gerekmektedir.

Ancak, söz konusu muhasebeleştirme işlemlerinin yılında yapılmaması nedeniyle İdarenin 2022 yılı bilançosunda 472-Kıdem Tazminatları Karşılığı Hesabı 163.246.951,17 TL eksik tutarla, 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı 22.058.802,34 TL fazla tutarla ve 630-Giderler Hesabı ise 11.524.031,46 TL fazla tutarla yer almıştır.

Sonuç olarak, Belediye sürekli işçileri ile Belediye şirketinden temin edilen işçilerin kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılması ve bu karşılıkların mevzuatında belirtildiği şekilde muhasebe kayıtlarına alınması uygun olacaktır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının Borç Bakiyesi ile Birikmiş Amortismanlar Hesabının Alacak Bakiyesinin Denk Olmaması

İdarenin muhasebe kayıtlarında 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının borç bakiyesi ile 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabının alacak bakiyesinin eşit olmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 225'inci maddesinde, 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının işleyişi düzenlenmiştir. Buna göre, kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıklar kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak; ayrılmış olan amortisman tutarı 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Yine mezkûr Yönetmelik'in 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabının işleyişinin düzenlendiği 229'uncu maddesine göre, elden çıkarılacak maddi duran varlıklar ile diğer çeşitli duran varlıklar için ayrılmış olan amortisman tutarlarının bu hesaba alacak, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç kaydedileceği; elden çıkarılacak maddi

duran varlıklar ile diğer duran varlıklardan her ne suretle olursa olsun kayıtlardan çıkarılanların ayrılmış olan amortisman tutarı bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Diğer yandan, 04.11.2015 tarih 29522 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Amortisman ve Tükenme Paylarını düzenleyen 47 sıra no.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği’nin “Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları” başlıklı 6’ncı maddesinde;

“... (7) Çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren amortismanına tabi maddi duran varlıklardan 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenmesine karar verilenlerin, amortismanına tabi tutulmamış kısmının tamamı amortismanına tabi tutulur...” denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre, maddi duran varlıklardan 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenmesine karar verilenlerin, amortismanına tabi tutulmamış kısmının tamamının amortismanına tabi tutulması gerekmekte olup yıl sonu tablolarında 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabının bakiyeleri birbirine eşit olmalıdır.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde, 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının borç bakiyesinin 38.661.406,50 TL, 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabının alacak bakiyesinin ise 33.616.481,75 TL olduğu ve aradaki fark tutarı olan 5.044.924,75 TL’nin 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabına kaydının yapılmadığı görülmüştür.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, 2023 yılı içerisinde gerekli muhasebe kaydı yapılarak ilgili hesapların bakiye eşitliğinin sağlandığı ifade edilse de konuyla ilgili olarak tarafımıza herhangi bir kanıtlayıcı belge gönderilmemiştir. Ayrıca söz konusu muhasebeleştirme işleminin yılında yapılmaması nedeniyle İdarenin 2022 yılı mali tablolarında 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabı 5.044.924,75 TL eksik tutarla yer almıştır.

Sonuç olarak, İdare tarafından 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenmesine karar verilen varlıkların amortismanına tabi tutulması ve ilgili tutarın 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: İdareye Yapılan Taşıt Bağışının Bütçeye Gelir Kaydedilmesi

İdarenin bağış suretiyle edindiği taşıtın muhasebe kayıtlarına alınmasında 800-Bütçe

Gelirleri Hesabının kullanılarak, bütçe ile ilişkilendirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin:

“Bağış ve yardımlar” başlıklı 17’nci maddesinde; yapılan her türlü bağış ve yardımların gelir olarak kaydedileceği, nakdi olmayan bağış ve yardımların da ilgili mevzuatına göre değerlendirmeye tabi tutularak kayıt altına alınacağı,

254-Taşıtlar Hesabına ilişkin “Hesabın işleyişi” başlıklı 197’nci maddesinde; bedelsiz olarak kurumlara intikal eden taşıtların tespit edilen değerleri üzerinden bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Diğer yandan mezkûr Yönetmelik’in 800-Bütçe Gelirleri Hesabına ilişkin “Hesabın işleyişi” başlıklı 383’üncü maddesinde; muhasebe birimlerince bağış ve yardım olarak tahsil olunan paraların bir taraftan 600-Gelirler Hesabına alacak, 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabına borç; diğer taraftan bu hesaba alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilmesi gerektiği ifade edildikten sonra bedelsiz olarak kişilerden intikal eden aynı bağış ve yardımların, tespit edilen değerleri üzerinden 600-Gelirler Hesabına alacak, ilgili varlık hesabına borç kaydedilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Yine aynı Yönetmelik’in bütçe gelir hesaplarını düzenleyen 380’inci maddesinde ise; Bütçe Gelirleri Hesabının kurumlarca nakden veya mahsuben yapılacak bir tahsilat söz konusu olduğunda kullanılacağı belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben yapılan her türlü tahsilatın 800-Bütçe Gelirleri Hesabına kaydedilmesi gerekmekte olduğundan, aynı nitelikteki bağış ve yardımların bütçeye gelir kaydedilmesinin, daha sonra bu varlıkların elden çıkarılması sırasında bütçe geliri yönünden mükerrerlik yaratacağı düşünülmektedir.

Bu nedenle, nakdi olarak yapılan bağış ve yardımların bütçeye gelir kaydedilmesi, aynı nitelikte yapılan bağış ve yardımların ise bütçeye geliriyle ilişkilendirilmeksizin ilgili stok veya duran varlık hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; İdareye bağışlanan taşıtın kayıtlara alınmasında 254-Taşıtlar Hesabına borç, karşılığında 600-Gelirler Hesabına alacak kaydı yapılırken aynı zamanda taşıtın değeri olan 616.681,00 TL’nin 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak ve 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilerek bütçeye gelir kaydedildiği görülmüştür.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, muhasebe kayıtlarında sehven bütçe gelir kodu kullanıldığı, bundan sonraki süreçlerde söz konusu işlem ile ilgili mevzuata uygun muhasebeleştirme işlemlerinin gerçekleştirileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, aynı bağış mahiyetinde olan taşıt bağışının bütçeye gelir kaydedilmemesi gerektiğinden yapılan hatalı muhasebe işlemi nedeniyle, 800-Bütçe Gelirleri Hesabı ile 805-Gelir Yansıtma Hesabında 616.681,00 TL hatalı bilgi oluşmasına neden olunmuştur.

BULGU 3: İlk Madde ve Malzemeler Hesabına Kaydedilen Varlıkların Çıkış İşlemlerinin Sadece Yıl Sonlarında Yapılması

İdare tarafından satın alınan ilk madde ve malzemelerden tüketilenlere ilişkin olarak dönem içinde herhangi bir çıkış kaydı yapılmadığı, bunun yerine tüketilen mal ve malzemelerin yıl sonunda toplu olarak gider kaydedildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabını düzenleyen "Hesabın işleyişi" başlıklı 116'ncı maddesinde; 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabına giriş kaydı yapılan mal ve malzemelerin muhasebe kayıtlarından hangi hallerde çıkarılacağı belirtilmiştir. Bu maddeye göre, tüketilmek amacıyla kamu idaresinin ilgili birimlerine verilen veya kullanılan ilk madde ve malzemeler; yok olma, kırılma, bozulma veya eskime gibi nedenlerle kullanılamayacak veya tüketilemeyecek hale gelen stoklardan, kayıtlardan çıkarılması gerekenler ile sayım sonucunda noksan olduğu anlaşılan malzemelerin kayıtlardan çıkarılması gerekmektedir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Taşınır giriş ve çıkış işlemlerinin muhasebe birimine bildirilmesi" başlıklı 30'uncu maddesinde de;

"...

(2) Muhasebe kayıtlarında "150-İlk Madde ve Malzemeler Hesabı"nda izlenen tüketim malzemelerinin çıkışları için düzenlenen Taşınır İşlem Fişleri muhasebe birimine gönderilmez. Bunların yerine, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde üç aylık dönemler itibarıyla, diğer idarelerde ise üç ayı geçmemek üzere üst yöneticiler tarafından belirlenen sürede kullanılmış tüketim malzemelerinin taşınır II nci düzey detay kodu bazında düzenlenen onaylı bir listesi, en geç ilgili dönemin son iş günü mesai bitimine kadar muhasebe birimine gönderilir.

(3) Muhasebe yetkilileri, taşınır giriş ve çıkış işlemlerine ilişkin olarak kendilerine gönderilen Taşınır İşlem Fişlerinde gösterilen tutarları II nci düzey detay kodu itibarıyla ilgili

---

hesaplara kaydeder.” hükümleri yer almaktadır.

Yapılan incelemede; 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabında yer alan mal ve malzemelerden tüketilenlere ilişkin olarak dönem içinde herhangi bir çıkış kaydı yapılmadığı ve söz konusu taşınırın yıl sonunda toplu olarak giderleştirildiği tespit edilmiştir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, 2023 yılı içerisinde ilk madde ve malzeme hesaplarında mevzuata uygun olarak üçer aylık dönemlerle muhasebeleştirme işlemlerinin gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda, üç ayı geçmemek üzere üst yöneticiler tarafından takdir edilecek olan sürenin en geç son iş günü mesai bitimine kadar dönem içerisinde kullanılmış tüketim malzemelerinin listesinin muhasebe birimine gönderilmesi, bu listelere dayanılarak ve mevzuatta öngörülen süreye uygun olarak kayıtlardan çıkarma işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 4: Taşınmaz Satışlarına Yönelik Hazırlanan Şartnamelerde Rekabeti Engelleyici Düzenlemelerin Bulunması

İdarece yapılan bazı taşınmaz satış ihalelerine ait şartnamelerde, 2886 sayılı Kanun hükümlerine aykırı olarak %5 oranında geçici teminat şartı belirlendiği ayrıca muhammen bedelin %15’i oranında “İştirak bedeli” adı altında bir başvuru şartı düzenlendiği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nun “İlkeler” başlıklı 2’nci maddesinde;

“Bu Kanunun yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır.” denilmektedir.

Aynı Kanun’un “Geçici teminat” başlıklı 25’inci maddesinde ise;

“İsteklilerden, ihale konusu olan işin tahmin edilen bedelinin % 3’ü oranında geçici teminat alınır.

...” hükmü yer almaktadır.

Mevzuat hükümlerinden de görüleceği üzere 2886 sayılı Kanun’da geçici teminat hususu açık bir şekilde düzenlenmiş ve oranı da kesin olarak belirlenmiştir. Buna göre ihale öncesinde alınacak olan geçici teminat oranı %3 olup Kanun’un herhangi bir yerinde bu oranın idarenin inisiyatifi ile yükseltilebileceğine ilişkin bir ibare bulunmamaktadır.

2022 yılı içerisinde gerçekleştirilen taşınmaz satışlarının incelenmesi neticesinde, Kemerburgaz Mahallesi; 244 ada 1 parsel, 246 ada 5 parsel, 558 ada 2 parsel, 558 ada 3 parseldeki taşınmazların satış şartnamelerinde geçici teminat oranının %5 olarak belirlendiği, ayrıca Silahtarağa Mahallesi 751 ada 12 parseldeki taşınmazın satış şartnamesinde ise %3 oranındaki geçici teminata ek olarak muhammen bedelin %15'i oranında "iştirak bedeli" istendiği görülmüştür.

2886 sayılı Kanun'a göre, ihaleye katılabilmek için %3 oranında geçici teminat yatırılması yeterlidir. Geçici teminat oranının artırılmasının veya iştirak bedeli istenilmesinin kamu ihale hukukunun temel ilkelerine aykırılık teşkil ettiği ve ihalede rekabeti engellediği değerlendirilmektedir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, 2886 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde; ihalelerde/alımlarda teklif edilen bedelin %3'ünden az olmamak üzere, isteklice belirlenecek tutarda geçici teminat, ihale bedeli üzerinden %6 oranında kesin teminat alınır denildiği, bu kapsamda 2886 sayılı Kanun'da belirtilen oranların altında işlem yapılmadığı ifade edilmiştir. Ancak 2886 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde böyle bir hüküm bulunmamakta olup geçici teminata ilişkin hükümler Kanun'un 25'inci maddesinde yer almaktadır. Diğer yandan, İdare tarafından her ne kadar bu hükümlere riayet edildiği ifade edilmişse de bulguda yer verilen 2022 yılı içerisinde gerçekleştirilen taşınmaz satışlarına yönelik hazırlanan şartnamelerde bu hükümlere uyulmadığı görülmüştür. İdare tarafından bu konuya ilişkin herhangi bir açıklamada bulunulmamıştır.

Sonuç olarak, mevzuatta belirtilen temel ilkeler çerçevesinde, taşınmaz satış ihalelerinde rekabeti engelleyen düzenlemelere yer verilmemesi gerekmektedir.

BULGU 5: İdareye Tahsisli Taşınmazın Spor Kulübüne Kullandırılması

Mülkiyeti Hazineye ait olan ve İdareye tahsis edilen Kemerburgaz Mahallesinde bulunan 347 parsel numaralı 13.860,00 m² yüzölçümlü taşınmaz, profesyonel spor kulübüne kullandırılmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Taşınmaz tahsisi" başlıklı 47'inci maddesinde; kamu idarelerinin kamu hizmetlerini yerine getirebilmek amacıyla mülkiyetlerindeki taşınmazları birbirlerine bedelsiz olarak tahsis edebilecekleri, tahsis edilen taşınmazların amaç dışı kullanılmayacağı ifade edilmiştir.

Adı geçen maddeye dayanılarak çıkarılan ve 10.10.2006 tarihli ve 26315 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik’in “Ön ve kesin tahsis ile süresi” başlıklı 6’ncı maddesinde;

“(1) Kamu idareleri, üzerinde tesis yapılması plânlanan ve tahsis talebinde bulunulan taşınmazları, talepte bulunan kamu idarelerine, tahsis amacına yönelik olarak yatırım projesinin hazırlanması, yatırım programına alınması ve tesis/bina inşaatına başlanması amacıyla iki yıla kadar ön tahsis yapabilirler. Adına ön tahsis yapılan kamu idaresi tarafından, ön tahsis süresi içerisinde bu iş/işlemlerin yapılması ve buna ilişkin belgeler ile mahallinde düzenlenen tespit tutanağının gönderilerek talepte bulunulması halinde ön tahsis, hizmetin devamı süresince olmak üzere kesin tahsise dönüştürülür. Ancak, tahsise konu taşınmazın aynen kullanılmak üzere tahsisi durumunda ön tahsis işlemi yapılmaksızın doğrudan kesin tahsis işlemi yapılabilir.

(2) Birinci fıkrada yer alan koşulların yerine getirilerek kesin tahsis talebinde bulunulmaması, süresiz tahsis edilen taşınmazın iki yıl süre ile tahsis amacına uygun olarak kullanılmaması veya tahsis amacı dışında kullanılması halinde, tahsis işlemi herhangi bir yazışmaya gerek kalmaksızın kendiliğinden kalkmış sayılır.” hükmü,

“İşgallere karşı koruma” başlıklı 8’inci maddesinde;

“(1) Adına tahsis yapılan kamu idaresi, tahsisli taşınmazın işgal ve tecavüzlere karşı korunması ile ilgili her türlü tedbiri almak, işgal ve tecavüz halinde yasal yollara başvurmak ve durumu; Hazineye ait taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler için defterdarlık veya mal müdürlüklerine, diğerlerinde taşınmaz maliki kamu idaresine bildirmek zorundadır.” hükmü yer almakta olup, Yönetmelik’in “Tahsisin kaldırılması” başlıklı 9’uncu maddesinde ise tahsis işleminin, taşınmazın tahsis amacı dışında kullanılması veya maliki kamu idaresinin izni olmaksızın üçüncü kişilere karşı kullanılması halinde tahsisi yapan kamu idaresince resen kaldırılabilceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer alan düzenlemelerden anlaşılacağı üzere kamu idareleri ancak mülkiyetlerindeki taşınmazları birbirlerine bedelsiz olarak tahsis edebilmektedirler. Tahsis işlemi kesin tahsis şeklinde doğrudan gerçekleştirilebileceği gibi sonradan kesin tahsise dönüştürülmek üzere ön tahsis şeklinde de gerçekleştirilebilmektedir. Ayrıca kanun koyucu kendisine taşınmaz tahsis edilen İdarelere, tahsisli taşınmazın amaç doğrultusunda kullanılması, işgallere karşı koruma gibi çeşitli sorumluluklar yüklemiştir.

Diğer yandan 5018 sayılı Kanun'un "Bütçelerden yardım yapılması" başlıklı 29'uncu maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde; genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerinde öngörülmüş olmak kaydıyla; kamu yararı gözetilerek dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere yardım yapılabileceği ifade edilmişken, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Diğer kuruluşlarla ilişkiler" başlıklı 75'inci maddesinin üçüncü fıkrasında ise yukarıda yer verilen hükmün belediyeler için uygulanmayacağı hüküm altına alınarak, belediyelerin dernek, vakıf ve benzeri teşekküllere yardım yapılabilmesinin önü kapanmıştır.

İdare tarafından 10.01.2018 tarihinde bulgu konusu taşınmazın tahsis talebi 24.04.2019 tarihinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca, "*gerekmesi halinde 2018/12 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine göre gerekli izinlerin alınması, ticari amaçla kullanılmaması, üçüncü kişilere ticari ya da gayri ticari amaçla kullandırılmaması/devredilmemesi, tahsisli idarenin ilgili mevzuatları ile belirlenen ve alınması zorunlu olan gelirler dışında her ne ad altında olursa olsun herhangi bir ücret alınmayarak kamunun bedelsiz olarak faydalandırılmasına açık tutulması, tahsisli idare tarafından tahsis amacına uygun kullanım nedeniyle ticari amaca yönelik ünitelerin söz konusu ve zorunlu olması durumunda ise Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmeliğin 67,70 ve 73/A maddelerine göre işlem yapılması kaydıyla*" İdareye 2 yıl süreli ön tahsisi uygun görülmüştür. Ayrıca söz konusu taşınmazın ön tahsis süresi içerisinde yatırım projesinin hazırlanması, yatırım programına alınması ve tesis/bina inşaatına başlanması halinde ön tahsisin kesin tahsise dönüştürülmesi yönünde talepte bulunulacağı aksi halde tahsis işleminin kendiliğinden kalkmış sayılacağı İdareye bildirilmiş ve taşınmaz 25.06.2019 tarihinde teslim alınmıştır.

Söz konusu taşınmaz üzerinde Eyüpspor Kulübü'nün kullanacağı tesis binası tamamlandıktan sonra taşınmazın sportif faaliyetlerde kullanılmak üzere hizmet süresince kesin tahsisi 14.03.2022 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Açık kaynaklardan yapılan incelemede de, taşınmazın hali hazırda Eyüpspor Kulübü A takımına kullandırıldığı anlaşılmaktadır.

Ne var ki, taşınmazın spor kulübü tarafından kullanılıyor olması, tahsisin "sportif faaliyetlerde kullanılma" şartını sağlasa da, tahsise ilişkin diğer koşulların yerine getirildiği söylenemez. Zira taşınmazın İdareye süreli tahsisinin ön koşulu, üçüncü kişilere ticari ya da gayri ticari amaçla kullandırılmaması, kamunun bedelsiz olarak faydalandırılmasına açık tutulması şartlarına da bağlanmıştır. Her ne kadar Bakanlığın ilgili birimince süreli tahsis, kesin

tahsise dönüştürülmüş olsa da, taşınmazın spor kulübü tarafından kullanılması bu taşınmazın kamuya açık olmayışı, tahsis şartlarının sağlanmadığını ortaya koymaktadır.

Taşınmazın fiili kullanımını dolayısıyla, spor kulübünün işgalci konumunda olduğu, İdarenin de tahsisli taşınmazlardaki işgale yönelik Yönetmelik hükümleri gereğince gerekli tedbirleri alması gerekmektedir. Ayrıca spor kulübünün dernek olarak örgütlenmesi ve belediyelerin derneklere yardım yapamayacağı göz önüne alındığında, taşınmazın İdarece spor kulübünün kullanımına bırakılması hukuka uygun değildir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, söz konusu alanın özel bir alan gibi gözüксе de ilçedeki gençlere futbol müsabakalarında kullandırıldığı ifade edilmiştir.

İdare tarafından her ne kadar söz konusu taşınmazın gençlere yönelik futbol müsabakalarında kullandırıldığı ifade edilmiş olsa da bu iddiayı destekleyecek herhangi bir resmi yazı ya da görsel tarafımıza gönderilmemiştir.

Sonuç olarak İdare adına tahsis edilmiş söz konusu taşınmazın tahsis amacı doğrultusunda, mevzuatına uygun kullandırılmasının sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 6: Aralarında Doğal Bir Bağlantı Bulunmadığı Halde Mal Alımı ile Yapım İşinin Bir Arada İhale Edilmesi

İdarenin Fen İşleri Müdürlüğü tarafından her biri ayrı ihale konusu olması gereken mal alımı ile yapım işi bir arada ihale edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde;

"Mal: Satın alınan her türlü ihtiyaç maddeleri ile taşınır ve taşınmaz mal ve hakları,

...

Yapım: Bina, karayolu, demiryolu, otoyol, havalimanı, rıhtım, liman, tersane, köprü, tünel, metro, viyadük, spor tesisi, alt yapı, boru iletim hattı, haberleşme ve enerji nakil hattı, baraj, enerji santrali, rafineri tesisi, sulama tesisi, toprak ıslahı, taşkın koruma ve dekapaj gibi her türlü inşaat işleri ve bu işlerle ilgili tesisat, imalat, ihzarat, nakliye, tamamlama, büyük onarım, restorasyon, çevre düzenlemesi, sondaj, yıkma, güçlendirme ve montaj işleri ile benzeri yapım işlerini, ifade eder." şeklinde tanımlanmıştır.

Mezkûr Kanun'un "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde ise, "*İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.*

Aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işleri birarada ihale edilemez.

..." denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işleri bir arada ihale edilemeyecektir.

İdare tarafından; mal alımı, hizmet alımı veya yapım işi anlamında ihalenin konusunun doğru bir şekilde tespit edilmesi ihalelerde rekabetin sağlanması açısından elzemdir. Aralarında doğal bir bağlantı bulunmayan mal alımı, hizmet alımı veya yapım işlerinin bir arada ihale edilmesi, bu işlerden yalnız biri hakkında teknik imkâna sahip olan isteklilerin ihaleye katılımını büyük ölçüde engelleyecektir. Ayrıca her bir iş türüne göre ihale mevzuatında yer alan hükümler farklılık göstermektedir.

2021/920985 ihale kayıt numaralı "Eyüpsultan İlçesi Kamu Binaları Spor Tesisleri ve Spor Sahaları Tamir Bakım Onarım ve Çevre Düzenlemesi Yapılması Yapım İşİ"ne ait yaklaşık maliyet cetvelinde 451 kalem iş bulunmaktadır. Söz konusu iş kalemlerinin 264 adedi, ihale konusundan bağımsız olan mal alımlarını teşkil etmektedir. Ayrıca bu mal kalemlerinin İdareye teslimi esnasında taraflarca imza altına alınan tutanakta "*Fen İşleri Müdürlüğü'nün muhtelif işlerinde kullanılmak üzere....*" ibaresinden de, mal alımlarının ihale konusu yapım işi kapsamında kullanılmadığı veya kullanılmayacağı anlaşılmaktadır.

Adı geçen ihalenin yaklaşık maliyet cetveline göre 108.289.843,61 TL olan yaklaşık maliyetin 62.834.391,75 TL'sinin yapım işi, 45.455.451,86 TL'sini ise mal alımı olduğu görülmüştür.

Mal alımlarının yapım işi kapsamında ihale edilmesi ihalenin konusuna göre uygulanacak olan mevzuat hükümlerinin hatalı uygulanmasına yol açmaktadır. Şöyle ki; her ihalenin konusunun kendi uygulama yönetmelikleri bulunmaktadır. Tip sözleşmeler ve idari şartnameler, her bir ihalenin konusuna ilişkin uygulama yönetmeliklerinin eklerinde yer almaktadır. Yaklaşık maliyet hesabı uygulama yönetmeliklerinde yer alan farklı usullere göre

yapılmaktadır. Örneğin yapım işi kapsamında yüklenici karı %25 olarak öngörülmüşken mal alımlarında böyle bir yöntem bulunmamaktadır. Yine ihaleye katılabilmek için gerekli olan yeterlik kriterleri her bir ihale usulüne göre farklılaşmaktadır.

Söz konusu ihaleye ilişkin idari şartnamenin 7.6'ncı maddesinde; *“Yapım İşlerinde Benzer iş grupları listesinde BIII ve/veya AXVIII Grubu işler benzer iş olarak kabul edilecektir.”* denilmiştir.

Yapım İşlerinde Benzer İş Grupları Tebliği'ne ekli listede yer alan söz konusu gruptaki işlerden bazıları cadde ve sokak yapım işleri, peyzaj sahaları tanzim işleri gibi işlerden oluşmaktadır.

Yine idari şartnamenin 7.5.1'inci maddesinde istekli tarafından teklif edilen bedelin % 50'sinden az olmamak üzere, ihale konusu iş veya benzer işlere ait tek sözleşmeye ilişkin iş deneyimini gösteren belge istenmiştir. Bir başka ifade ile idarece yaklaşık maliyetinin 108.289.843,61 TL olarak hesaplandığı bu işte yaklaşık olarak 45-50 milyonluk tek sözleşmeye ilişkin iş deneyim belgesi istenmektedir.

Yaklaşık maliyetin 45.455.451,86 TL'lik kısmının mal alımlarından oluştuğu bu ihalenin yapım işi ihalesi olarak ihale edilmesi sebebiyle söz konusu alanlarda faaliyet gösteren ancak yapım işi kapsamında tek sözleşmeye ilişkin iş deneyim belgesi bulunmayan firmaların, ihale kısmi teklife de kapalı olduğundan, ihaleye katılma imkânı kalmamış ve rekabet büyük ölçüde engellenmiştir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, bulgu konusu edilen ihalenin açık ihale usulü ile gerçekleştirildiği, ihale kapsamında 451 adet iş kalemine yer verildiği, belirlenen bu iş kalemlerinden bir bölümünün yüklenici tarafından yerine getirilmesinin istendiği, diğer iş kalemlerinin ise Fen İşleri Müdürlüğü'nün görev alanında olması nedeniyle doğrudan İdare tarafından yerine getirilmesi noktasında tanımlamaların yapıldığı, sözleşme bedelinin yaklaşık maliyetin %8 altında teşekkül ettiği ve ihalenin ekonomik açıdan en avantajlı teklifi veren istekli üzerinde bırakıldığı, ihale konusu işin ayrılmaz parçası niteliğindeki işlerin, ana işin bünyesine dâhil edilerek ihale edilebilmesinin mümkün olduğundan hareketle, ihale konusu iş kapsamında yer alan yapım işlerine ve aynı yapım işleri bünyesine giren mal alımı iş kalemlerine yer verilerek düzenleme yapıldığı, bu sayede ihale konusu işin mahiyeti itibarıyla koordineli ve sağlıklı bir şekilde yerine getirilebileceğinin değerlendirilerek ihalenin yapıldığı, ihaleye konu edilen mal alımlarının

yapım işi bünyesindeki iş ve işlemleri kapsar nitelikte olduğu, bunların tamamının İdare tarafından yerine getirileceği ve başka bir konunun tamamlayıcısı olmadığı ifade edilmiş; ayrıca ilerleyen dönemlerde niteliği gereği farklı ihalelerin konusu olabilecek mal alımı ile yapım işlerinin bir arada ihale edilmemesine azami özen gösterileceği ve 4734 sayılı Kanun'da yer alan temel ilkelere uyulacağı belirtilmiştir.

Öncelikle belirtmek gerekir ki, İdare tarafından söz konusu iş, yapım işi olarak belirlendikten sonra, ihale süreci Kanun'un öngördüğü şekilde yürütülmüş ve ihale ekonomik açıdan en avantajlı teklifi veren istekli üzerinde bırakılmıştır. Zaten bulguda da ihale süreci ve ihalenin sonuçlandırılmasına yönelik herhangi bir eleştiride bulunulmamıştır. Burada dikkat çekilen husus, İdare tarafından ihtiyaç belirlendikten sonra, bu ihtiyacın karşılanabilmesi için tercih edilen alım sürecine ilişkindir. İdare cevabı ile paralel olarak, söz konusu mal alımlarının Fen İşleri Müdürlüğü'nün görev alanına girdiği şüphesizdir; ancak yalnızca bu noktadan hareketle mal alımlarının yapım işi kapsamına alınamayacağı değerlendirilmektedir. Bir an için bu yöntemin doğru olduğu düşünüldüğünde, harcamacı birimler tarafından mal veya hizmet alımı ile yapım işi arasında kalmadan, bütün işlerin yapım işi kapsamına alınabileceği sonucu doğabilecektir ki bu durum; mal ve hizmet alımı ve yapım işi ile ihtiyaçların temini noktasında ayrıntılı düzenlemeler içeren Kanun ve diğer ikincil düzenlemelerin ruhuna aykırı olacaktır.

Diğer yandan, İdare tarafından ihalenin yapım işi ile gerçekleştirilmesi sonucunda daha koordineli bir çalışma gerçekleştirileceği belirtilmiş olsa da, yıl içerisinde gerçekleştirilen muhtelif ihaleler dolayısıyla aynı anda çok sayıda yüklenici ile muhatap olan İdare tarafından yıl boyunca yapılacak olan çalışmaları planlanmak ve benzeri durumlar için koordinasyonu sağlamak ve bu sayede beklentiler doğrultusunda hizmeti gerçekleştirmek zaten İdarenin ve ilgili müdürlüğün sorumluluğunda olan bir husustur.

Ayrıca bulguda da ifade edildiği üzere 451 adet iş kaleminin 264 adedi mal alımlarını oluşturmaktadır. Diğer bir ifade ile yapım işi kapsamında temin edilen mal alımlarına yönelik iş kalemlerinin sayısı, yapım işine yönelik iş kalemlerinin sayısından fazladır. Yalnızca bu durum bile söz konusu ihalenin yapım işi kapsamında birleştirilmesi yerine ayrı bir mal alımı ihalesine konu edilmesini gerektirecek kadar önemli bir göstergedir.

Kamu ihaleleri açısından rekabet ilkesi, idarenin sağlanacak hizmeti en uygun bedelle bulabilmesini, diğer bir ifadeyle, en kaliteli mal ve hizmeti en uygun bedelle alabilmesini amaçlamaktadır. İhalelere mümkün olduğu kadar çok isteklinin katılması rekabetin asıl amaçlarından biridir. Nitekim kamu ihalelerinde en avantajlı teklifin alınması ihaleye katılımın

artırılmasıyla mümkün olabilmektedir.

Bu itibarla İdare tarafından niteliği gereği farklı ihalelerin konusuna giren mal alımı ve yapım işleri, yapım işi olarak bir arada ihale edilmemeli ve gerçekleştirilecek olan ihalelerde temel ihale ilkeleri olan saydamlık, rekabet, eşit muamele ve kaynakların verimli kullanılmasını hususlarına azami derece özen gösterilmelidir.

BULGU 7: Ecrimisil Uygulamasının Sürekli Hale Gelmesi

İdarenin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazlardan işgal edilenler ile ilgili tahliye işlemleri yapılmadığı, bu taşınmazlar üzerindeki işgalli kullanımların ecrimisil alınmak suretiyle mutata hale getirildiği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Ecrimisil ve tahliye" başlıklı 75'inci maddesinde, devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malların gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine, füzuli şağılden ecrimisil isteneceği, ayrıca işgal edilen taşınmaz malın, idarenin talebi üzerine bulunduğu yer mülki amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek idareye teslim edileceği belirtilmiş; 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinde, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Taşınmaz malları işgal edenlerden ecrimisil alınması, söz konusu taşınmazların sürekli bir şekilde ecrimisil tahsil edilerek yönetilebileceği anlamına gelmemektedir. Zira ecrimisil uygulaması, hukuka aykırı bir yararlanmadan dolayı taşınmazı işgal edenlerden alınan bir tazminat niteliğinde olup kamu taşınmazının olağan yönetim usullerinden değildir. 2886 sayılı Kanun'da; işgal edilen taşınmazın, mülki idare amirine başvurularak 15 gün içerisinde tahliyesinin ve idareye tesliminin sağlanmasına yönelik düzenleme de, ecrimisil uygulamasının olağan bir taşınmaz yönetimi olmadığını açıkça göstermektedir.

İdarenin Emlak ve İstimlak Müdürlüğünden alınan bilgilere göre, 246 adet taşınmazın işgal edildiği, bu işgaller dolayısıyla ilgililerden ecrimisil tahsilatı yapıldığı ve bu kullanımların kira niteliğine büründürülerek geleceğe ilişkin olarak taşınmazın işgaline süreklilik kazandırıldığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, bahsi geçen taşınmazlar için İdare tarafından füzuli şağıllere gerekli tebligatların gönderildiği ve konu ile ilgili işlemlerin devam ettiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, İdare tarafından ecrimisil karşılığı kullandırılan taşınmazların yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri doğrultusunda tahliyesinin sağlanması, kiralanabilir nitelikte ise 2886 sayılı Kanun çerçevesinde yapılacak ihaleyle kiraya verilmesi gerekmektedir.

BULGU 8: İdarenin Taşınmazlarından Bazılarının Pazarlık Usulüyle Kiraya Verilmesi

İdare tarafından 79 adet taşınmazın 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 51'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre kiraya verildiği görülmüştür.

2886 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasına göre, bu Kanun'un yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır. Aynı Kanun'un 36'ncı maddesine göre kapalı teklif usulü ile ihalenin esas olduğu vurgulanmıştır.

Kanun'un 45'nci maddesinde ise; tahmin edilen bedeli her yıl genel bütçe kanunu (merkezi yönetim bütçe kanunu) ile tespit edilecek tutarı geçmeyen ihalelerin açık teklif usulü ile yapılabileceği belirtilmiştir.

Diğer yandan, Kanun'un 51'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre; yer, özellik (askeri birliklerin kuruluş özellikleri dâhil) ve nitelikleri itibarıyla her yıl Genel Bütçe Kanunu'nda gösterilecek belli tutarları aşmayan ve süreklilik göstermeyen, bu Kanun'un 1'inci maddesinde gösterilen işlerin pazarlık usulüyle ihale edilmesi mümkündür.

Kanun hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; ihalede açıklık ve rekabetin sağlanmasının Kanun'un temel ilke ve prensiplerinden olduğu ve bu ilke ve prensibin gereği olarak, Kanun'un 36'ncı maddesinde yer alan kapalı teklif usulünün esas usul, diğerlerinin ise belirli şartlar dâhilinde uygulanacak istisnai usuller olduğu anlaşılmaktadır.

Kamu idarelerinin, Kanun'un 51'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan hükmü uygulayarak taşınmazlarını pazarlık usulüyle kiraya verebilmesi için iki şartın birlikte sağlanması gerekmektedir. Bu şartlar:

- a) Genel Bütçe Kanunu'nda gösterilecek belli tutarları aşmamak. (2022 yılı için KDV hariç 130.000,00 TL)
- b) Kanun'un birinci maddesindeki işlerin süreklilik göstermeyenlerinden olmak.

Kiraya verilen taşınmazlara yönelik yapılan incelemede; 79 adet taşınmazın 2886 sayılı

Kanun'un 51'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre pazarlık usulüyle kiraya verildiği görülmüştür. Bu kiralamaların Kanun'daki ilk koşul olan tutar koşulunu sağlamasına rağmen ikinci koşul olan süreklilik göstermeyen nitelikteki işlerden olma koşulunu sağlamadığı açıktır. Çünkü ilgili taşınmazlar süreklilik gösterecek şekilde Kanun'un 51/a maddesine göre kiraya verilmektedir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmiştir.

Netice olarak; Belediyenin, ilgili taşınmazlarını kapalı teklif usulüyle ya da şartların oluşması halinde açık teklif usulü ile kiraya vermesi gerekmektedir.

BULGU 9: Gecekondu Fonunda Yer Alan Tutarların Mevzuatında Belirtilen Amaca Aykırı Olarak İdarenin Diğer Harcamalarında Kullanılması

İdarenin gecekondu fonu kapsamındaki gelirlerinin, mevzuatında öngörüldüğü şekilde kullanılmadığı görülmüştür.

775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun 12'nci maddesinde, bu Kanun'daki hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla temin edilen gelirlerin, ilgili belediyelerce açılacak özel hesaplarda toplanarak birer fon teşkil edileceği; aynı Kanun'un 13'üncü maddesinde de, toplanan bu kaynakların hangi amaçlar için kullanılacağı belirtilmiştir.

Kanun'un 13'üncü maddesinde aynen;

“12 nci madde gereğince teşkil edilen fonda toplanan paralar, belediyelerce, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının izni alınmak şartıyla:

a) Bu kanundaki amaçlarda kullanılmak üzere arsa sağlanmasında, Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan plan ve projelere göre halk konutu, nüve konut veya geçici misafir konutu yapılmasında,

b) Islah olunacak gecekondu bölgeleri ile yeniden tesis edilecek önleme bölgelerinin yol, meydan, kanalizasyon, su, elektrik ve benzerleri gibi kamu hizmet ve tesislerinin Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan projelerine göre yapılmasında veya onarılmasında,

c) Kendi bütçe imkânlarıyla karşılanamayan ve fakat bu kanun gereğince yapılması gereken tespit, harita alımı, plan ve projelendirme hizmetlerinde kullanılır.” hükmü yer almaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere ilgili fonda toplanan tutarlar 775 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinde açıklanan yerlerde kullanılabilir, bunun dışındaki yerlerde kullanılamayacaktır.

Gecekondu fonu hesabına ilişkin banka hesap hareketlerinin incelenmesi neticesinde, yıl içerisinde toplam 3.565.000,00 TL'nin İdarenin cari hesabına aktarıldığı görülmüştür.

Bu durumda; fon hesabındaki tutarların cari hesaba aktarılması, bu tutarların mevzuatında öngörülen amaçlar dışında kullanıma sebebiyet vermektedir. Başka bir deyişle cari hesapta maaş ödemeleri, kamu idareleri borçları ödemeleri, her türlü ihale ödemeleri, doğrudan temin ödemeleri vb. birçok ödeme yapılmakta; fon hesabından cari hesaba aktarılan paraların da bu ödemelerde de kullanılabilme imkânı doğmaktadır.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, 775 sayılı Kanun'da belirtilen çalışmaların yapıldığı, bütün ödemelerin cari hesaptan takip edildiği için fon hesabındaki tutarların cari hesaplara aktarılacak sureti ile ilgili firmalara ödemeler yapıldığı ifade edilmiştir. Ancak İdare açıklamasının yukarıdaki mevzuat hükümleri ve açıklamalar doğrultusunda uygun olduğunu kabul etmek mümkün değildir. Bulguda bahsedildiği üzere, fon kapsamındaki gelirlerin ayrı bir hesapta toplanması ve harcamaların buradan yapılması mevzuat hükümlerinin gereğidir. Ayrıca fon gelirlerinin cari hesaba aktarılması fonun ilgili amaçlar doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığının takibini güçleştirmektedir.

Sonuç olarak, İdarenin gecekondu fonu kapsamındaki gelirlerini ilgili fon hesabında izlemesi ve mevzuatında belirtilen amaçlar için kullanması gerekmektedir.

BULGU 10: Bazı Binalarda Emlak Vergisinin Hesabında Kalorifer ve Klima Farklarının Vergi Değerine İlave Edilmemesi

Belediye sınırları içinde olup kalorifer veya klima tesisatı bulunan bazı binaların emlak vergisine esas vergi değerleri hesaplanırken kalorifer veya klima tesisatı farklarının hesaplama dâhil edilmediği ve emlak vergisinin eksik tahakkuk ettirildiği görülmüştür.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 1'inci maddesine göre, Türkiye sınırları içerisinde yer alan binalar bu Kanun hükümlerine göre bina vergisine tabidir. Bina ise Kanun'da, yapıldığı madde ne olursa olsun, gerek karada gerek su üzerindeki sabit inşaatlar olarak ifade edilmiştir.

Mezkûr Kanun'un "Matrah" başlıklı 7'nci maddesinde, bina vergisinin matrahının,

binanın bu Kanun hükümlerine göre tespit olunan vergi değeri olduğu belirtilmiştir.

Vergi değeri ise anılan Kanun'un 29'uncu maddesinde;

“ ...

b) Binalar için, Maliye ve Bayındırlık ve İskan bakanlıklarınca müştereken tespit ve ilân edilecek bina metrekare normal inşaat maliyetleri ile (a) bendinde belirtilen esaslara göre bulunacak arsa veya arsa payı değeri esas alınarak 31 inci madde uyarınca hazırlanmış bulunan yönetmelik hükümlerinden yararlanılmak suretiyle,

hesaplanan bedeldir... ” şeklinde tanımlanmıştır.

Kanun'un 29'uncu maddesinde bahsedilen ve 31'inci madde uyarınca hazırlanan Yönetmelik'te; binaların vergi değerlerinin takdirinde şehir ve köylerin tabii, iktisadi ve bölgesel şartlarına göre nazara alınacak piyasa bedeli, maliyet bedeli, kira veya yıllık istihsal değeri gibi normlar ile uyulacak usul ve esaslar belirtilmektedir.

Söz konusu maddede bahsedilen Yönetmelik ibaresi 02.07.2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 59'uncu maddesiyle Kanun'a işlenmiş olup eski hali “tüzük” şeklindedir. Bu kapsamda Bakanlar Kurulunca Emlak Vergisine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzük 15.03.1972 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Emlak Vergisine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzük'ün “İnşaat maliyet bedelinin hesaplanması” başlıklı 20'nci maddesinde, hesaplanan metrekare normal inşaat maliyet bedeline, ilan olunan bedelde nazara alınmamış ise, kalorifer veya klima tesisatı için % 8 oranında ilave yapılacağı belirtilmiştir.

Ek olarak 49 Seri no.lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nin “Binalarda vergi değerinin hesabı” başlıklı 3.1.2. bölümünde; “...bina vergi değerinin hesaplanmasında aşağıdaki yol izlenecektir.

- *Binanın dıştan dışa yüzölçümü ile bina metrekare normal inşaat maliyet bedellerini gösteren cetvelde yer alan ortalama rakam çarpılacaktır.*

- *Bu çarpım sonucu ortaya çıkacak rakama, varsa asansör, kalorifer veya klima tesisatı farkı ilave edilecektir. Bu ilave söz konusu rakamın asansör için %6'sı, kalorifer veya klima için de %8'i oranında olacaktır.*

...” denilerek binada asansör, kalorifer ya da klima tesisatı bulunması durumunda binanın vergi değerine belirtilen oranlarda asansör ya da kalorifer farkı ilave edileceği hükme bağlanmıştır.

Diğer yandan söz konusu Tüzük’ün “Takdire esas” başlıklı 7’nci maddesinde binaların vergi değerinin; kullanılış tarzı, inşaatın nevi ve sınıfına göre takdir olunacağı ifade edilmiş olup “Binaların inşaat sınıflarına göre ayrımı” başlıklı 10’uncu maddesinde ise, bina sınıfları;

“Binalar, aşağıdaki sınıflara ayrılır:

1 - Lüks inşaat,

2 - Birinci sınıf inşaat,

3 - İkinci sınıf inşaat,

4 - Üçüncü sınıf inşaat,

5 - Basit inşaat,

Bu sınıflama, binanın yapılış tarzı, işçiliği, çeşitli kısımlarında kullanılan malzemenin cinsi, kalitesi ve benzeri hususlar nazara alınarak yapılır. İnşaat sınıflarının tayinine esas alınacak nitelikler Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan olunur.” şeklinde sayılmıştır.

Bahse konu 10’uncu maddenin son fıkrasındaki hükme istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 15.12.1982 tarihli ve 17889 sayılı Resmi Gazete’de “Bina İnşaat Sınıflarının Tespitine Dair Cetvel” yayımlanmıştır. Cetvelde binaların yapılış tarzı, işçiliği, çeşitli kısımlarında kullanılan malzemenin cinsi ve kalitesi gibi özelliklere yer verilmiş, binalar Tüzük’e uygun olarak beş sınıfa ayrılmış ve her sınıf için de on adet kıstas belirlenmiştir.

Söz konusu cetvele göre lüks inşaat, birinci sınıf inşaat ve ikinci sınıf inşaat sınıfı kapsamına alınacak binaların değerlendirilmesinde ısıtma durumları “klimalı veya kaloriferli” olarak belirtilmiştir. Bir başka deyişle bu cetvele göre kaloriferli binaların lüks inşaat, birinci sınıf inşaat ve ikinci sınıf inşaat sınıflarından uygun olanına dâhil edilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; emlak vergisine tabi binalardan lüks inşaat, birinci sınıf inşaat ve ikinci sınıf inşaat sınıfına giren 123.085 binadan 8.139 adet binada klima ve kalorifer farkının bina inşaat maliyetine ilave edilmediği tespit edilmiştir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, 2022 yıl sonunda veri

kontrol, düzeltme ve takip çalışmalarının gerçekleştirildiği, bu kayıtlar içerisinde asansörü bulunmayan binaların olduğu ve bu durumun göz önünde bulundurulması gerektiği, kalan binalara yönelik olarak meri mevzuat hükümleri doğrultusunda tetkik ve güncelleme çalışmasının devam ettiği ifade edilmiş olsa da, bulgumuzda asansör kriteri ile ilgili herhangi bir eleştiriye yer verilmemiştir.

Bulguda yalnızca kalorifer ve klima tesisatı bulunduğu halde, emlak vergisi değerinin hesaplanmasında dikkate alınmayan taşınmazlar üzerinde çalışmalar yapılmış ve ortaya çıkan sonuç bulgu konusu yapılmıştır.

Sonuç olarak, İdare tarafından bulguda belirtilen durumdaki binaların inşaat sınıflarının ilgili mevzuata uygun olarak tespit edilmesi ve yapılacak tespit sonucunda vergi matrahının güncellenmesi gerekmektedir.

BULGU 11: Bazı İş Yerlerine Emlak Vergisi Tahakkukunun Mesken Üzerinden Yapılması

Belediye sınırları içerisinde faaliyet gösteren bazı iş yerlerinin emlak vergisi tahakkuklarının mesken oranı üzerinden yapılarak söz konusu verginin eksik tahakkuk ettirildiği görülmüştür.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun "Mükellef" başlıklı 3'üncü maddesinde, bina vergisini; binanın malikinin, varsa intifa hakkı sahibinin, her ikisi de yoksa binaya malik gibi tasarruf edenlerin ödeyeceği ifade edilmiş, Kanun'un "Nispet" başlıklı 8'inci maddesinde ise, bina vergisinin oranının meskenlerde binde bir, diğer binalarda ise binde iki olduğu, bu oranların, 5216 sayılı Kanun'un uygulandığı büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde %100 artırımlı uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Kanun'un "Vergi değerini tadil eden sebepler" başlıklı 33'üncü maddesinde de;

"Vergi değerini tadil eden sebepler aşağıda gösterilmiştir:

...

3. Bir binanın kullanım tarzının tamamen değiştirilmesi veya bir binanın ikamete mahsus mahallerinden bir kısmının dükkân, mağaza, depo gibi ticaret ve sanat icrasına mahsus mahaller haline kalbedilmesi, (Bu hükmün uygulanmasında bir apartmanın her dairesi bir bina sayılır ve tadil sebebi, yalnız kullanım tarzı tamamen veya kısmen değiştirilen daire için geçerli

olur.) ... ” hükmü yer almaktadır.

Emlak vergisi, mükelleflerin beyannameleri esas alınarak tahakkuk ve tahsil edilmektedir. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun “Bildirim verme süresi” başlıklı 23'üncü maddesinde, aynı Kanun'un 33'üncü maddesine göre vergi değerinde değişiklik yapılması gereken nedenlerin bulunması halinde emlak vergisi bildirimini verilmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir. Bu durumda, bir binanın ikamete özgü bölümlerinden bir kısmının iş yeri olarak kullanılması durumunda vergi değerinde değişiklik yapılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede; İdare sınırları içerisinde yer alan avukatlık büroları, mali ve yeminli mali müşavirlik hizmeti veren iş yerleri, özel muayenehaneler gibi örnek olarak seçilen 367 iş yerinden 116'sının emlak vergisi beyannamelerinin iş yeri olarak verildiği ve bu nedenle diğer iş yerlerine, iş yeri üzerinden değil mesken üzerinden emlak vergisi tahakkuk ettirildiği anlaşılmıştır.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, Gelir İdaresi Başkanlığı'ndan İdare sınırları içerisinde bulunan iş yerlerine ilişkin güncel bilgilerin talep edildiği, gelir kaybının önlenmesi amacıyla mesken-iş yeri beyan kayıtlarının tetkik çalışmalarının en kısa sürede tamamlanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, söz konusu vergi kaybının önüne geçebilmek adına gerekli çalışmaların yapılarak emlak vergisi tarh ve tahakkuklarının mevzuata uygun olarak düzenlenmesi gerekmektedir.

BULGU 12: İdareden Ruhsat Alma Zorunluluğu Bulunmayan İş Yerlerine İlan ve Reklam Vergisi ile Çevre Temizlik Vergisi Mükellefiyetinin Kurulmaması

İşyeri açma ve çalışma ruhsatından muaf olan iş yerlerine ilan ve reklam vergisi ile çevre temizlik vergisi mükellefiyeti kurulmadığı, dolayısıyla söz konusu iş yerlerinden bu vergilerin tahsil edilmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 12'nci maddesinde, belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklamın, ilan ve reklam vergisine tabi olduğu hüküm altına alınmıştır.

Kanun'un 13'üncü maddesinde, ilan ve reklam vergisinin mükellefi ve sorumlusu düzenlenmiş olup yurt dışından gönderilen ilan ve reklamlar dâhil olmak üzere, ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzel kişilerin mükellef, ilan ve reklam işlerini

mutat meslek olarak ifa edenlerin ise vergi sorumlusu oldukları ifade edilmiştir.

Kanun'un 16'ncı maddesi ise, vergiye tabi ilan ve reklamlarda, ilan ve reklam işinin mükellefçe yapılması halinde, ilan veya reklam işinin yapılmasından önce mükellef tarafından; ilan ve reklam işinin bu işi mutat meslek olarak ifa edenler tarafından yapılması halinde, ilan ve reklam işini yapanlarca ilan veya reklamın yapıldığı ayı takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar verilecek beyanname üzerine, bu verginin tarh ve tahakkuk ettirileceği düzenlenmiştir.

Mezkûr Kanun'un "Çevre temizlik vergisi" başlıklı mükerrer 44'üncü maddesinde, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların çevre temizlik vergisine tabi olduğu, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalara ait tahakkuk eden çevre temizlik vergisinin her yıl emlak vergisinin taksit sürelerinde ödeneceği ifade edilmiştir.

Diğer yandan 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'un 2'nci maddesinde avukatlık büroları, serbest muhasebeci ve mali müşavirlik hizmeti veren iş yerleri, tabipler, noterler, mimar ve mühendisler gibi bazı meslek grupları işyeri açma ve çalışma ruhsatı almaktan muaf tutulmuştur.

İş yerlerine çevre temizlik vergisi mükellefiyetleri, İdareye işyeri açma ve çalışma ruhsatı almak için başvuruda bulunulduğunda oluşturulmaktadır. Yukarıda bahsi geçen ve işyeri açma ve çalışma ruhsatından muaf olan iş yerleri için ise, çevre temizlik vergisi ile ilan ve reklam vergisi mükellefiyeti, bu iş yerlerince bizzat başvuru durumları haricinde oluşturulamamaktadır.

Yapılan incelemede; Belediye sınırları içinde faaliyet gösteren 3572 sayılı Kanun'un 2'nci maddesi kapsamındaki bazı iş yerleri için ilan ve reklam vergisi ile çevre ve temizlik vergisi mükellefiyeti kurulmadığı; bu nedenle, belirtilen işyerlerinden söz konusu vergilerin tahsil edilemediği tespit edilmiştir.

Konunun daha da somut hale getirilebilmesi amacıyla Eyüpsultan Belediyesi sınırları içerisinde faaliyet gösteren ve İdareden ruhsat alma zorunluluğu bulunmayan iş yerleri üzerinden yapılan örnekleme çalışmasına ilişkin özet tablo aşağıda sunulmuştur:

Tablo 8: Belediyeden Ruhsat Alma Zorunluluğu Bulunmayan İş Yerlerine Ait İlan ve Reklam Vergisi Beyanname Sayıları

Faaliyet Konusu	Ana Arterler Dışında Kalan Yerlerden Seçilen Örnek Mükellef Sayısı	İlan ve Reklam Vergisi Beyannamesi Verenlerin Sayısı	Beyanname Verenlerin Oranı (%)
Hukuk Danışmanlığı ve Temsil Faaliyetleri (Avukatlık Faaliyetleri)	98	1	1,02
Mali ve Yeminli Mali Müşavirlik Hizmetleri	87	1	1,15
Özel Öğretim Kurumları Tarafından Verilen Okul Öncesi Eğitim Faaliyeti (Okula Yönelik Eğitim Verilmeyen Gündüz Bakım (Kreş) Faaliyetleri Hariç)	35	6	17,14
Özel Muayenehanelerde Sağlanan Uzman ve Genel Hekimlik Uygulama Faaliyetleri	75	0	0

Tablo 9: Belediyeden Ruhsat Alma Zorunluluğu Bulunmayan İş Yerlerine Ait Çevre Temizlik Vergisi Beyanname Sayıları

Faaliyet Konusu	Seçilen Örnek Mükellef Sayısı	Çevre ve Temizlik Vergisi Beyannamesi Verenlerin Sayısı	Beyanname Verenlerin Oranı (%)
Hukuk Danışmanlığı ve Temsil Faaliyetleri (Avukatlık Faaliyetleri)	144	21	14,58
Mali ve Yeminli Mali Müşavirlik Hizmetleri	125	33	26,4
Özel Muayenehanelerde Sağlanan Uzman ve Genel Hekimlik Uygulama Faaliyetleri	97	8	8,25

Tablodan da görüleceği üzere işyeri açma ve çalışma ruhsatından muaf olan iş yerlerinin büyük bir kısmına ilan ve reklam vergisi ile çevre ve temizlik vergisi mükellefiyeti oluşturulmamıştır.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, bu kapsamdaki iş yerleri için yoklama işlemlerinin mutad olarak devam ettiği, ayrıca beyan kayıtlarının tetkik çalışmalarının tedricen devam ettiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Belediyenin öz gelirlerinden olan söz konusu vergilerin tahakkuk ve tahsilat oranının yükseltilmesi ve vergi bilincinin oluşturulması adına gerekli çalışmaların yapılarak tarh ve tahakkukların mevzuata uygun olarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 13: Bazı İş Yerleri İçin Eğlence Vergisi Mükellefiyeti Kurulmaması

Belediye sınırları içinde eğlence vergisinin konusuna giren faaliyetleri yürüten bazı işletmelere eğlence vergisinin tahakkuk ettirilmediği, dolayısıyla söz konusu verginin tahsil edilmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 17'nci maddesinde, bu Kanun'un 21'inci maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu, Kanun'un 18'inci maddesinde; verginin mükellefinin eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzel kişiler olduğu ifade edilmiştir.

Kanun'un "Matrah" başlıklı 20'nci maddesinde biletle girilen yerlerde, eğlence vergisi hariç olmak üzere bilet bedeli olarak sağlanan gayri safi hasılatın verginin matrahını oluşturacağı hüküm altına alınmıştır. Bu maddenin üçüncü fıkrasında ise; "*...Biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde işin mahiyetine göre çalışılan her gün için bu Kanunun 96 ncı maddesine göre tespit edilen miktardır.*" denilerek, madde metninde sayılan yerler için eğlence vergisinin matrahı belirlenmiş olup "Nispet ve miktar" başlıklı 21'inci maddesinde ise biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu belirtilmiştir. Ayrıca Danıştay 9'uncu Dairesinin 07/11/2007 tarihli ve E:2005/5313, K:2007/3726 sayılı Kararı'nda özetle; "*playstation salonları biletle girilmesi zorunlu eğlence yerlerinden olmadığından, söz konusu salonlardan belediye meclisince belirlenen tarifeye istinaden Eğlence Vergisi alınmasında hukuka aykırılık bulunmadığı...*" denilerek atari, oyun makinesi ve bilgisayar oyunlarının oynatıldığı playstation oyun salonlarının faaliyetlerinin eğlence vergisinin konusuna girdiği ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede; Gelir İdaresi Başkanlığından alınan belediye sınırları içerisindeki iş yerlerine ilişkin liste ile İdarenin Mali Hizmetler Müdürlüğünden alınan eğlence vergisi mükelleflerinin karşılaştırılması neticesinde; faaliyeti eğlence vergisinin konusuna giren bazı oyun salonları (playstation ve diğer oyun makineleri), bilardo salonları ve barlardan eğlence vergisi alınmadığı; söz konusu faaliyetlerle iştigal eden 20 iş yeri bulunmasına rağmen 2022 yılında sadece 3 iş yerine eğlence vergisi tahakkuku yapıldığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, faaliyet alanı eğlence vergisinin konusuna giren işletmelere mükellefiyet kurulması için tetkik ve tespit çalışmalarının devam ettiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, eğlence vergisi mükellefiyeti tesis edilmesi gereken iş yerlerinin düzenli olarak takibinin yapılması ve bu sayede İdare gelirlerinin artırılması kamu yararına olacaktır.

BULGU 14: Bazı İşletmelerin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmaksızın Faaliyette Bulunması

Belediye sınırları içerisinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyet yürüten işletmelerin olduğu görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "İşyeri Açma İzni Harcı" başlıklı 81'inci maddesinde; belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir iş yerinin açılmasının "İşyeri Açma İzni Harcına" tabi olduğu belirtilmiştir.

Diğer yandan, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'e göre belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bu Yönetmelik kapsamında faaliyet gösterecek işletmelerin ilgili belediyeden işyeri açma ve çalışma ruhsatı almış olması gerekmektedir.

Ayrıca, 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'un 2'nci maddesine göre bu Kanun hükümlerinden muaf tutulan iş yerleri aşağıdaki gibidir:

a) 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 268-275 inci maddeleri kapsamına giren 1 inci sınıf gayrisihhi müesseseler,

b) Nerede açılırsa açılısın, yakıcı, parlayıcı, patlayıcı ve tehlikeli maddelerle çalışılan işlerle oksijen LPG dolum ve depoları, bunlara ait dağıtım merkezleri, perakende satış yerleri, taşocakları, akaryakıt istasyonları ve benzeri yerler,

c) 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamına giren turizm işletmeleri,

d) (Mülga: 24/11/2004 – 5259/8 md.)

e) 1 inci, 2 nci ve 3 üncü sınıf gıda maddesi üreten gayri sıhhi müesseseler,

f) 1136 sayılı Avukatlık Kanunu uyarınca açılan avukatlık büroları,

g) 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu uyarınca meslek mensuplarınca açılan bürolar,

h) 1512 sayılı Noterlik Kanununa göre kurulan noterlik daireleri,

1) (27/1/1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu uyarınca mühendis ve mimar meslek mensuplarınca açılan bürolar,

i) 11/4/1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanuna göre açılan muayenehane ve müşterek muayenehaneler.

3572 sayılı Kanun'daki muafiyet düzenlemesi ile avukatlık büroları, serbest muhasebeci ve mali müşavirlik hizmeti veren iş yerleri, tabipler, noterler, mimar ve mühendisler gibi bazı meslek grupları işyeri açma ve çalışma ruhsatı almaktan muaf tutulmuştur. İlgili kanunlarında da, bu iş yerlerinin faaliyet sahalarına göre bakanlıklar ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından faaliyetleri ile ilgili izin alacakları ve bu izin belgelerinin de işyeri açma ve çalışma ruhsatı niteliğinde olacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; Gelir İdaresi Başkanlığından alınan verilere göre belediye sınırları içerisinde İdareden ruhsat alma zorunluluğu bulunan 17.454 adet aktif iş yerinin bulunduğu, İdarenin Ruhsat ve Denetim Müdürlüğünden alınan verilere göre ise belediye ve mücavir sınırlar içinde 13.722 adet işyeri açma ve çalışma ruhsatı olarak faaliyet gösteren iş yeri olduğu tespit edilmiştir. Karşılaştırma sonucunda 3.732 adet iş yerinin ruhsatsız şekilde faaliyetlerine devam ettiği görülmüştür.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, bulguda belirtilen ruhsatsız iş yerlerinin İdarenin zabıta müdürlüğünce yerinde tespitlerinin yapılacağı ve daha sıklıkla denetleneceği, ayrıca işyeri açma ve çalışma harçlarının zamanında yatırılmasının sağlanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, İdarenin yetki ve görev alanındaki işletmelerin, işyeri açma ve çalışma ruhsatından muaf olanları da dikkate alarak, işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının bulunup bulunmadığının takibini sağlaması ve buna bağlı olarak da işyeri açma izni harcının zamanında tahsil edilmesi gerekmektedir.

BULGU 15: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Belirlenmemesi Nedeniyle Herhangi Bir Tahsilatın Yapılamaması

Belediyenin yetki ve sorumluluk alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerine belediye gelir tarifesinde yer verilmemiş, dolayısıyla da söz konusu gelir kaleminin takip ve

tahsili yapılamamıştır.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun "Tanımlar ve Kısaltmalar" başlıklı 3'üncü maddesine göre;

Geçiş hakkı: İşletmecilere, elektronik haberleşme hizmeti sunmak için gerekli şebeke ve altyapıyı kurmak, kaldırmak, bakım ve onarım yapmak gibi amaçlar ile kamu ve özel mülkiyet alanlarının altından, üstünden, üzerinden geçmeleri için tanınan hakları,

Geçiş hakkı sağlayıcısı: Geçiş hakkına konu olan kamuya ait ya da kamunun ortak kullanımında olan taşınmazlar da dâhil olmak üzere, taşınmaz sahipleri ve/veya taşınmaz üzerindeki hak sahiplerini,

İşletmeci: Yetkilendirme çerçevesinde elektronik haberleşme hizmeti sunan ve/veya elektronik haberleşme şebekesi sağlayan ve altyapısını işleten şirketi,

İfade etmektedir.

Mezkûr Kanun'un "Anlaşma serbestisi" başlıklı 25'inci maddesindeki düzenleme gereği de, işletmeci ile geçiş hakkı sağlayıcısı, ilgili mevzuata ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun düzenlemelerine aykırı olmamak koşulu ile geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümleri saklı kalmak üzere serbestçe yapabilmektedirler.

Öte yandan, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından, geçiş hakkı ve bu hakka uygulanacak ücret tarifesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla, Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik çıkarılmıştır.

Bu Yönetmelik'in "Geçiş hakkına ilişkin anlaşma" başlıklı 8'inci maddesine göre işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısı; geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları serbestçe yapabilmektedirler. Ayrıca "Geçiş hakkı ücretleri" başlıklı 9'uncu maddesinde; "*Geçiş hakkı kullanımında gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkiyet alanları dışında kalan yerler için Geçiş Hakkı Sağlayıcısı tarafından, geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücreti, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamaz.*" düzenlemesi yer almaktadır.

Söz konusu düzenlemeye istinaden Yönetmelik ekinde yer alan tabloda aşağıda belirtilen şekilde tarife belirlenmiştir:

Tablo 10: Geçiş Hakkına Konu Taşınmazlara İlişkin Tarife

Geçiş Hakkına Konu Taşınmazların ve Yerlerin Niteliği	Ücret Üst Sınırı (Yıllık)
Tapuda kamu kurum ve kuruluşları adına kayıtlı taşınmazlar	Metrekaresi, taşınmazın emlak vergisine esas asgari metrekare birim değerinin yüzde 2'si
Büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde kalan ve büyükşehir belediyelerinin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerler	Metresi 1,00.-TL
Büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde kalan ve ilçe belediyelerinin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerler	Metresi 0,70.-TL

Yukarıda belirtilen mevzuat gereği belediyeler tarafından, tarifede tavan olarak belirtilen miktarlara da riayet edilmek suretiyle belediye mülkiyetinde, tasarrufunda veyahut sorumluluğunda olan taşınmazlardan geçiş hakkı talep eden telekomünikasyon firmalarından tahsil edilmek üzere geçiş hakkı ücreti belirlenmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde; İdarenin yetki ve sorumluluk alanı içinde sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerine, belediye gelir tarifesinde yer verilmediği ve dolayısıyla da söz konusu gelir kaleminin takip ve tahsilinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, ilçe sınırları içerisinde her türlü tranşe, kazı ve ruhsat işlemlerinin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığınca yürütüldüğünden bedellerin takip ve tahsilinin İBB tarafından yapıldığı ifade edilse de bu durum geçiş hakkı bedellerinin ilçe belediyeleri tarafından tahsiline engel teşkil etmemelidir. Zira, bulguda da ifade edildiği üzere, "Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik"te büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde kalan ve ilçe belediyelerinin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerler için, ayrı bir tarife belirlenmiştir.

Kaldı ki, geçiş hakkı bedelinin taşınmazın sahibi ilçe belediyesi tarafından alınması mülkiyet hukukuna da uygun olup mezkûr Yönetmelik de bu uygulamayı desteklemektedir. Öte yandan, 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun hükümleri de genel Yönetmelik'te olduğu gibidir.

Bu durumda, hem ilgili mevzuat hükümleri hem de mülkiyet hukuku (4721 sayılı Türk Medeni Kanun) açısından değerlendirme yapıldığında, ilçe belediyelerinin yetki ve sorumluluk alanlarından geçirilen telekomünikasyon sistemlerinin geçiş hakkı bedellerinin ilgili belediyeler tarafından alınması mevzuata uygun olmaktadır.

Ayrıca yıl içerisinde anılan ücrete ilişkin İBB'den herhangi bir pay tahsilatı da

yapılmamıştır.

Sonuç olarak, İdarenin gelir kaybının önlenmesi için altyapı geçiş hakkı bedellerinin belirlenmesi, takip ve tahsil edilmesine yönelik işlemlerin yapılması kamu yararına olacaktır.

BULGU 16: Birleştirilmiş Veriler Defterinin Sayıştaya Zamanında Verilmemesi

İdare tarafından “Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay’a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri İle Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar”a göre Sayıştay veri sistemine yıl içerisinde belirtilen tarihlerde yüklenmesi gereken birleştirilmiş veriler defterinin gecikmeli olarak yüklendiği görülmüştür.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu’nun “Hesapların verilmesi, muhasebe birimlerinin ve muhasebe yetkililerinin bildirilmesi” başlıklı 8’inci maddesinde;

“(1) Kamu idarelerinin hesapları, muhasebe yetkilileri tarafından hazırlanarak üst yöneticiler veya görevlendirdiği harcama yetkilileri ile muhasebe yetkilileri tarafından denetime hazır bekletilir veya Sayıştayın bildireceği yere gönderilir.

(2) Bu hesaplara ilişkin ve mevzuatına uygun olarak tutulan defter, kayıt ve belgelerden Sayıştaya sunulacak olanların çeşitleri, verilme yeri, süresi ve usulleri Sayıştay tarafından belirlenir.

...” hükmü yer almaktadır.

Bu maddeye dayanılarak çıkarılan “Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay’a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar”da, Sayıştay denetimine tabi kamu idarelerince tutulan defter, kayıt, belge ve bilgilerden Sayıştaya sunulacak olanların çeşitleri, verilme yeri ve yöntemi ile süresine ilişkin esas ve usuller belirlenmiştir.

İlgili Usul ve Esaslar’ın “Verilecek defter, mali tablo, belge ve bilgilerin çeşitleri” başlıklı 5’inci maddesinde, Sayıştay denetimine tabi olan kamu idarelerinin gönderecekleri belgeler sayılmış, bu belgelerin verilme yeri ve süreleri ise 6’ncı maddesinde düzenlenmiştir. Ayrıca, kamu idarelerince gönderilmesi gereken belge ve bilgilerin eklerinin yer aldığı internet adresi de belirtilmiştir.

Söz konusu mevzuat hükümleri doğrultusunda, İdarenin kendisinden istenilen ve ilgili Usul ve Esaslar’da sayılan defter, mali tablo, belge ve bilgileri süresinde ve istenilen formatta

Sayıştaya göndermesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; İdarenin, ilgili Usul ve Esaslar uyarınca istenilen birleştirilmiş veriler defterini Sayıştay veri sistemine takip eden ayın sonuna kadar yüklenmediği, söz konusu verilerin yılın tamamında gecikmeli olarak sisteme yüklendiği tespit edilmiştir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, birleştirilmiş veriler defteri otomasyon sisteminde yaşanan sorundan dolayı verilerin Sayıştay sistemlerine geç yüklendiği, sistem kontrollerinin sağlanarak veri aktarımının zamanında yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, İdarenin mezkûr Usul ve Esaslar'a uygun olarak istenilen birleştirilmiş veriler defterini süresinde Sayıştay veri sistemlerine yüklemesi gerekmektedir.

BULGU 17: Bütçe Emanetleri Hesabında Kayıtlı Tutarların Muhasebe Kayıtlarına Alındığı Sıraya Göre Ödenmemesi

320-Bütçe Emanetleri Hesabından yapılan ödemelerin, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre yapılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun "Ödenemeyen giderler ve bütçeleştirilmiş borçlar" başlıklı 34'üncü maddesi uyarınca; kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderler, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödenir. Ancak, sırasıyla kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeye bağlı ödemelere, ilama bağlı borçlara, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara öncelik verilmesi gerekmektedir.

Mezkûr Kanun'un "Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları" başlıklı 61'inci maddesinin altıncı fıkrasında da; "*Muhasebe yetkilileri, 34 üncü maddenin ikinci fıkrasındaki ödemeye ilişkin hükümler ile bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen ödemeye ilişkin kontrol yükümlülüklerinden dolayı sorumludur.*" hükmü yer almaktadır.

Diğer yandan, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 248 ve 249'uncu maddelerinde 320-Bütçe Emanetleri Hesabının niteliği ve hesaba ilişkin işlemler düzenlenmiştir. Yönetmelik'te, 320-Bütçe Emanetleri Hesabının, mali yıl içerisinde veya

sonunda ödeme emri belgesine bağlandığı halde, nakit yetersizliği veya diğer sebeplerle ilgililerine ödenemeyen tutarların izlenmesi için kullanılacağı; yapılacak ödemelerde söz konusu tutarların muhasebe kayıtlarına alınma sırasının gözetileceği belirtilmiştir.

Mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, idarenin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması nedeniyle emanet hesaplarına alınan tutarların mevzuatında belirtilen ödemelere öncelik vermek şartıyla muhasebe kaydına alınma sırasına göre ödenmesi gerekmektedir. Bununla birlikte emanet hesaplarda izlenen söz konusu tutarların kayda alınma sırasına göre ödenmesinden muhasebe yetkilisinin sorumlu olacağı açıktır.

Yapılan incelemede; söz konusu hesaptan yapılan ödemelerin, yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine aykırı olarak, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre yapılmadığı tespit edilmiştir. Aynı veya yakın tarihlerde 320-Bütçe Emanetleri Hesabına alınan tutarların geri ödemesi aşamasında öncelik sırasına uyulmadığına ilişkin bazı örnekler aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

Tablo 11: Bütçe Emanetleri Hesabındaki Tutarların Kayıtlara Alınma Sırasına Göre Ödenmediğine İlişkin Bazı Örnekler

Örnek	Yevmiye Tarih	Yevmiye No	Hesap Kodu	Toplam Borç (TL)	Toplam Alacak (TL)	İlgili	Beklenen İş Günü Sayısı
1	21.06.2022	4720	320		174.156,00	... Bilgi Teknolojileri AŞ	10
	05.07.2022	5111	320	174.156,00		... Bilgi Teknolojileri AŞ	
	21.06.2022	4746	320		245.809,20	... Katı Atık Yön. San. ve Tic. Ltd.	3
	24.06.2022	4834	320	245.809,20		... Katı Atık Yön. San. ve Tic. Ltd.	
2	29.11.2022	9250	320		252.234,74	... Elektrik San. ve Dış Tic. Ltd. Şti.	23
	30.12.2022	10437	320	252.234,74		... Elektrik San. ve Dış Tic. Ltd. Şti.	
	02.12.2022	9394	320		99.189,86	... Elekt. Aydın. Proj. Taah. San. Tic. Ltd. Şti.	7
	13.12.2022	9615	320	99.189,86		... Elekt. Aydın. Proj. Taah. San. Tic. Ltd. Şti.	
3	17.05.2022	3692	320		12.268,42	... Sağlık Güvenlik Birimi ve Tic. Ltd. Şti.	24
	20.06.2022	4664	320	12.268,42		... Sağlık Güvenlik Birimi ve Tic. Ltd. Şti.	

	17.05.2022	3683	320		561.849,60	... İnş. Reklam San. ve Tic. AŞ	Bir kısmı için 3, tamamı için 8
	20.05.2022	3770	320	250.000,00		... İnş. Reklam San. ve Tic. AŞ	
	27.05.2022	3973	320	311.849,60		... İnş. Reklam San. ve Tic. AŞ	
4	05.09.2022	6739	320		994.942,00	... Prodüksiyon Danışmanlık Tanıtım Tic. Ltd. Şti.	4
	09.09.2022	6812	320	994.942,00		... Prodüksiyon Danışmanlık Tanıtım Tic. Ltd. Şti.	
	05.09.2022	6740	320		196.413,26	Sanatkâr M... Ç...	17
	28.09.2022	7352	320	196.413,26		Sanatkâr M... Ç...	

Ayrıca 2018, 2019, 2020 ve 2021 yıllarında borçlanılan tutarlardan bekletilen bakiyelerin de olduğu görülmüştür.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, 2022 yılı içerisinde geçmiş yıllardan gelen firma alacaklarının %99,70'inin ödendiği, 2022 yılı içerisinde yapılan hakedişlerin ise yaklaşık %81'inin ödendiği, ayrıca tahsilat tebliği hükümlerine göre borcu yoktur sorgulaması yapıldığından ilgili firmalar zamanında borcu yoktur evraklarını ibraz etmediğinde sıralamanın bozulabildiği ifade edilmiştir.

İdare tarafından her ne kadar 2022 yılı ve öncesindeki borçların büyük bir kısmının ödendiği ifade edilmiş olsa da bulgumuzda belirtilen husus borçların ödenmemesi değil sırasıyla ödenmemesidir. Denetim esnasında tespit edilen ödeme sürelerindeki farklılıkların bir kısmına örnek olarak bulgumuzdaki tabloda yer verilmiştir. Ayrıca, İdare borcu yoktur evrakı arandığından dolayı sıralamanın bozulduğunu belirtmiş ancak bu konuda tarafımıza herhangi bir kanıtlayıcı belge sunmamıştır.

Sonuç olarak, Bütçe Emanetleri Hesabındaki tutarların, İdare aleyhine bir durumun oluşmaması için mevzuatında belirtilen esas ve usullerde ödenmesi gerekmektedir.

BULGU 18: Hayvan Bakımevlerinin Kurulmaması

Belediye tarafından hayvan bakımevlerinin kurulmadığı, sorumluluğunda olan bu göreve yönelik harcamalar için 2022 yılı bütçesinde, kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinin binde beşi oranında kaynak ayrılmadığı görülmüştür.

14.07.2021 tarihli ve 31541 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 7332 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu ile Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 13’üncü maddesi ile 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu’na eklenen “Belediyelerin sorumluluğu” başlıklı Ek 1’inci maddesinde;

“Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yirmi beş bini aşan büyükşehir ilçe belediyeleri ile diğer belediyeler, sahipsiz veya güçten düşmüş ya da tehlike arz eden hayvanların korunması ve bakımının yapılması ile rehabilitasyonunun sağlanması amacıyla hayvan bakımevleri kurar...” denilmektedir.

7332 sayılı Kanun'un 16’ncı maddesi ile 5199 sayılı Kanun’a eklenen geçici 4’üncü maddede de;

“Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yetmiş beş bini aşan belediyeler 31/12/2022, diğer belediyeler ise 31/12/2024 tarihine kadar ek 1 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen hayvan bakımevlerini kurmakla yükümlüdür.

Belediyeler bu madde yürürlüğe girdikten sonra üç yıl süreyle birinci fıkra gereğince hayvan bakımevleri kurmak ve rehabilitasyon işlemlerini gerçekleştirmek için kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinin binde beşi oranında kaynak ayırır. Bu oran büyükşehir belediyelerinde binde üç olarak uygulanır. Bu fıkra uyarınca ayrılan ödenekler başka bir amaç için kullanılamaz.” hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen hükümlerden; Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yirmi beş bini aşan büyükşehir ilçe belediyeleri ile diğer belediyelerin, sahipsiz veya güçten düşmüş ya da tehlike arz eden hayvanların korunması ve bakımının yapılması ile rehabilitasyonunun sağlanması amacıyla hayvan bakımevleri kurmakla yükümlü oldukları ve Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yetmiş beş bini aşan belediyeler için bu işlemlerin 31.12.2022 tarihine kadar yerine getirilmesi gerektiği, 14.07.2021 tarihinden sonra belediyelerin hayvan bakımevlerinin kurulması ve rehabilitasyon işlemlerinin gerçekleştirilmesi için üç yıl süreyle kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinin binde beşi oranında kaynak ayıracakları ve ayrılan bu kaynakların başka bir amaç için kullanılmayacağı anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede, İdarenin 31.12.2022 tarihine kadar kurması gereken hayvan bakımevlerini kurmadığı ve 2022 yılı bütçesinde 5199 sayılı Kanun’un geçici 4’üncü maddesi ile öngörülen kaynağı ayırmadığı görülmüştür.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, sokak hayvanlarının bakım, beslenme, barınma, tedavi ve rehabilitasyonlarının sağlanması amacıyla 2016 yılında Veteriner İşleri Müdürlüğü'nün kurulduğu ve faaliyetlerin 5199 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda yürütüldüğü, geçen zaman zarfında sokak hayvanları kliniğinin etrafında yerleşim yerlerinin oluşması olasılığı nedeniyle 2022 yılında Tarım ve Orman Bakanlığında arazi tahsis edildiği, bu arazi üzerinde gerekli projelerin tamamlandığı ve uygulama aşamasına geldiği ifade edilmişse de, ilgili Müdürlüğün çalışma usul ve esaslarını hakkında Yönetmelik hükümlerinden, kliniğin geçici bakımevi statüsünde hizmet verdiği anlaşılmaktadır. Diğer yandan hayvan bakımevi kurulması ve bununla ilgili diğer giderler için Kanun'da öngörülen oranda kaynak, bütçeden ayrılmamıştır.

Sonuç olarak, sokak hayvanlarının bakımı, rehabilitasyonu ve ıslahı için belediyelerin yerine getirmekle sorumlu tutulduğu hususlarda, 5199 sayılı Kanun hükümlerine uygun tedbirlerin uygulamaya geçirilmesi gerekmektedir.

BULGU 19: Sosyal Denge Sözleşmesine Mevzuatında Belirtilenin Dışındaki Konularla İlgili Hükümlerin Konulması

İdare ile BEM-BİR-SEN arasında akdedilen sosyal denge sözleşmesinde, mevzuatında yer almayan iş sağlığı, sosyal faaliyet, belediye imkânlarından yararlanma vb. gibi konularda düzenlemeler yapılmıştır.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 32'nci maddesine göre; 27.6.1989 tarihli ve 375 sayılı KHK'nin Ek 15'inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında, Toplu Sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilecektir.

375 sayılı KHK'nin Ek 15'inci maddesinde ise; sosyal denge tazminatının ödenebilecek aylık tutarının, 4688 sayılı Kanun'a göre yapılan Toplu Sözleşme'de belirlenen tavan tutarı geçmemek üzere ilgili belediye ve il özel idaresi ile ilgili belediye ve il özel idaresinde en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikası arasında yapılabilecek sözleşmeyle belirleneceği

belirtilmiştir.

4688 sayılı Kanun uyarınca imzalanan Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2022 ve 2023 Yıllarını Kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşme'nin Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme bölümünün "Sosyal denge tazminatı" başlıklı 1'inci maddesinin birinci fıkrasında ise;

"Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine, 4688 sayılı Kanununun 32 nci maddesinde yer alan usul ve esaslar çerçevesinde ödenebilecek sosyal denge tazminatı aylık tavan tutarı en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) %120'sidir. Sosyal denge tazminatının verilmesi yönünde yapılabilecek sözleşmelerde, tavan tutarı aşmamak kaydıyla çeşitli adlar altında yapılan ödemeler dahil ödenebilecek tazminatın aylık tutarı, görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre farklı olarak belirlenebilir." denilmektedir.

Yukarıda belirtilen yasal düzenlemeden de görüleceği üzere, sosyal denge sözleşmesinde sadece; görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre tavan tutarı aşmamak kaydıyla ödenebilecek tazminatın aylık tutarı düzenlenebilecektir. Sosyal denge sözleşmelerine, sözleşmenin adı farklı dahi olsa, farklı ödemelere ve hususlara ilişkin hükümler konulması mevzuatına açıkça aykırı olacaktır.

İdarenin sosyal denge tazminatı ödemelerinin incelenmesi neticesinde; İdare ile BEM-BİR-SEN arasında akdedilen sosyal denge sözleşmesinde, "İş Sağlığı, Güvenliği ve İş Güvencesi", "Belediye Organlarına Gözlemci Olarak Katılma", "Belediyenin Sosyal Faaliyet ve İmkanlarından Yararlanma" vb. gibi mevzuatına aykırı hususların yer aldığı tespit edilmiştir. Şöyle ki:

Belediye ile BEM-BİR-SEN arasında akdedilen ve 30.04.2021-30.04.2023 döneminde geçerli Sözleşme'nin;

"İşverenin Hak ve Yükümlülükleri" başlıklı 7'nci maddesinde;

"...

b) İşveren; iş güvenliği ve çalışanların sağlığı açısından gereken her türlü önlemi almakla yükümlüdür.

...

e) İşveren temsilcileri kendi iş birimlerine bildirilen iş güvenliği ve çalışanları ilgilendiren bildirme, servis notu talimatları çalışanlara tebliğ eder.”

“Sosyal Çalışmalarda Yardımcı Olmak” başlıklı 9’uncu maddesinde;

“İşveren, sendika ve ilgili şubenin temsilcileri, çalışanları için yapılacak sosyal çalışmalarda ve sosyal konulardaki ihtiyaçları için (eğitim, seminer, konferans ve eğitsel toplantılar) salon, araç ve gereçlerden önceden izin alınarak yararlandırılabilir.

Bu çalışmalar mümkün olduğu kadar işyerinin çalışma düzenini aksatmayacak şekilde yapılır.”

“Çalışanlarla İlgili Genelge Ve Yayınlar” başlıklı 10’uncu maddesinde;

“İşveren, bu Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesi ve diğer yasal uygulamalarla ilgili yayın (tüm bildirim, genelge ve bültenlerle çalışanların yararlanabileceği benzer yayınlardan) sendika ve ilgili şubenin yararlanması kolaylaştırılır.”

“Çalışanların Eğitimi” başlıklı 16’ncı maddesinde;

“İşveren, tüm çalışanlara mesleki becerilerinin artırılması ve mesleki bakımdan gelişmelerini sağlayacak eğitimleri yaptırır. Çalışanın bilgi ve becerisini artırmak suretiyle iş veriminin yükseltilmesi amaçlanır. Sendika, işveren ve odalar, mesleki teşekküller, dernekler ve benzeri kurum ve kuruluşlar tarafından müştereken düzenlenen kurs, seminer ve konferanslar için işveren kendi salon ve gereçlerini Başkanlık Makamının iznine bağlı olarak ücretsiz tahsis eder.”

Hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, bir sonraki sözleşmede mevzuatında belirtilenin dışındaki konularla ilgili hükümler düzenlenmeyeceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Belediye Başkanı ile yetkili sendika temsilcisi arasında imzalanan sosyal denge sözleşmesinde yer alan yukarıdaki düzenlemeler söz konusu mevzuata aykırıdır. Sosyal denge sözleşmelerinde, mevzuatında yer almayan hususların düzenlenmemesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Bütçe Emanetleri Hesabında Kayıtlı Tutarların Muhasebe Kayıtlarına Alındığı Sıraya Göre Ödenmemesi	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Söz konusu husus 2022 yılında da tespit edilmiş olup 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nun "Diğer Bulgular" bölümünde, "Bütçe Emanetleri Hesabında Kayıtlı Tutarların Muhasebe Kayıtlarına Alındığı Sıraya Göre Ödenmemesi" başlığı ile 17 numaralı bulgu olarak yer almıştır.
İdarenin Bazı Taşınmazlarının Pazarlık Usulüyle Kiraya Verilmesi	2019	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus 2022 yılında da tespit edilmiş olup 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nun "Diğer Bulgular" bölümünde, "İdarenin Taşınmazlarından Bazılarının Pazarlık Usulüyle Kiraya Verilmesi" başlığı ile 8 numaralı bulgu olarak yer almıştır.
Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Belirlenmemesi Nedeniyle Herhangi Bir Tahsilatın Yapılamaması	2019	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus 2022 yılında da tespit edilmiş olup 2022 yılı Sayıştay Denetim

			Raporu'nun "Diğer Bulgular" bölümünde, "Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Belirlenmemesi Nedeniyle Herhangi Bir Tahsilatın Yapılamaması" başlığı ile 15 numaralı bulgu olarak yer almıştır.
Belediyenin Kiraya Vermiş Olduğu İşyerlerinden Çevre Temizlik Vergisi Alınmaması	2019	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus 2022 yılında da tespit edilmiş olup 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nun "Diğer Bulgular" bölümünde, "İdareden Ruhsat Alma Zorunluluğu Bulunmayan İş Yerlerine İlan ve Reklam Vergisi ile Çevre Temizlik Vergisi Mükellefiyetinin Kurulmaması" başlığı ile 12 numaralı bulgu olarak yer almıştır.
Bazı İşletmelerin İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmaksızın Faaliyette Bulunması ve Buna Bağlı Olarak İş Yeri Açma İzni Harcının Tahsil Edilmemiş Olması	2019	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus 2022 yılında da tespit edilmiş olup 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nun "Diğer Bulgular" bölümünde, "Bazı İşletmelerin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmaksızın

			Faaliyette Bulunması" başlığı ile 14 numaralı bulgu olarak yer almıştır.
Sosyal Denge Sözleşmesine Mevzuatında Belirtilenin Dışındaki Konularla İlgili Hükümlerin Konulması	2019	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus 2022 yılında da tespit edilmiş olup 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nun "Diğer Bulgular" bölümünde, "Sosyal Denge Sözleşmesine Mevzuatında Belirtilenin Dışındaki Konularla İlgili Hükümlerin Konulması" başlığı ile 19 numaralı bulgu olarak yer almıştır.
Gecekondu Fonundaki Paraların Mevzuatında Belirtilen Amaca Aykırı Olarak İdarenin Diğer Harcamalarında Kullanılması	2019	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus 2022 yılında da tespit edilmiş olup 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nun "Diğer Bulgular" bölümünde, "Gecekondu Fonunda Yer Alan Tutarların Mevzuatında Belirtilen Amaca Aykırı Olarak İdarenin Diğer Harcamalarında Kullanılması" başlığı ile 9 numaralı bulgu olarak yer almıştır.
Belediye Sınırları İçerisinde Faaliyet Gösteren İşyerlerinin Bir Kısımından İlan	2019	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus 2022 yılında da tespit edilmiş olup

ve Reklam Vergisi Tahakkuku ve Tahsilatlarının Yapılmaması			2022 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nun "Diğer Bulgular" bölümünde, "İdareden Ruhsat Alma Zorunluluğu Bulunmayan İş Yerlerine İlan ve Reklam Vergisi ile Çevre Temizlik Vergisi Mükellefiyetinin Kurulmaması" başlığı ile 12 numaralı bulgu olarak yer almıştır.
İdare Taşınmazlarının Kiralama İhalesi Yapılmaksızın Kullanılması ve Ecrimisilin Olağan Bir Taşınmaz Yönetim Şekline Dönüştürülmesi	2019	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus 2022 yılında da tespit edilmiş olup 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nun "Diğer Bulgular" bölümünde, "Ecrimisil Uygulamasının Sürekli Hale Gelmesi" başlığı ile 7 numaralı bulgu olarak yer almıştır.
Bazı İş yerleri İçin Çevre Temizlik Vergisi Tahakkuk Ettirilmemesi	2019	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus 2022 yılında da tespit edilmiş olup 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nun "Diğer Bulgular" bölümünde, "İdareden Ruhsat Alma Zorunluluğu Bulunmayan İş Yerlerine İlan ve Reklam Vergisi ile Çevre Temizlik Vergisi Mükellefiyetinin Kurulmaması"

			başlığı ile 12 numaralı bulgu olarak yer almıştır.
İdarenin Mülkiyetinde, Yönetiminde veya Kullanımındaki Taşınmazların Envanter Çalışmalarının Tamamlanmaması ve Buna Bağlı Olarak Muhasebe Bilgilerinin Güncellenmemesi	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Söz konusu husus 2022 yılında da tespit edilmiş olup 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nun "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde, "İdarenin Mülkiyetinde, Yönetiminde veya Kullanımındaki Taşınmazların Cins Tashihi ve Envanter Çalışmalarının Tamamlanmaması ve Taşınmaz Muhasebe Bilgilerinin Güncellenmemesi başlığı" ile 1 numaralı bulgu olarak yer almıştır.
Diğer Kamu İdarelerince Belediyeye Tahsis Edilen Taşınmazların Tahsis İşlemlerine İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması	2019	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus 2022 yılında da tespit edilmiş olup 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nun "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde, "Diğer Kamu İdarelerince Belediyeye Tahsis Edilen Taşınmazların Tahsis İşlemlerine İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması" başlığı ile 2

			numaralı bulgu olarak yer almıştır.
--	--	--	--